

Yaşar Kemal
BUGÜNLERDE
BAHAR İNDİ

BUGÜNLERDE BAHAR İNDİ

Yaşar Kemal Asıl adı Kemal Sadık Gökçeli. Van Gölü'ne yakın Ernis (bugün Günseli) köyünden olan ailesinin Birinci Dünya Savaşı'ndaki Rus işgali yüzünden uzun bir göç süreci sonunda yerleştiği Osmaniye'nin Kadirli ilçesine bağlı Hemite köyünde 1926'da doğdu. Doğum yılı bazı biyografilerde 1923 olarak geçer.

Ortaokulu son sınıf öğrencisiyken terk ettikten sonra ırgat kâtipliği, ırgatbaşılık, öğretmen vekilliği, kütüphane memurluğu, traktör sürücülüğü, çeltik tarlalarında kontrolörlük yaptı. 1940'lı yılların başlarında Pertev Naili Boratav, Abidin Dino ve Arif Dino gibi sol eğilimli sanatçı ve yazarlarla ilişki kurdu, 17 yaşındayken siyasi nedenlerle ilk tutukluluk deneyimini yaşadı. 1943'te bir folklor derlemesi olan ilk kitabı *Ağıtlar*'ı yayımladı. Askerliğini yaptıktan sonra 1946'da gittiği İstanbul'da Fransızlara ait Havagazı Şirketi'nde gaz kontrol memuru olarak çalıştı. 1948'de Kadirli'ye döndü, bir süre yine çeltik tarlalarında kontrolörlük, daha sonra arzuhalcilik yaptı. 1950'de komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla tutuklandı, Kozan cezaevinde yattı. 1951'de salıverildikten sonra İstanbul'a gitti, 1951-63 arasında *Cumhuriyet* gazetesinde Yaşar Kemal imzası ile fıkra ve röportaj yazarı olarak çalıştı. Bu arada 1952'de ilk öykü kitabı *Sarı Sıcak*'ı, 1955'te bugüne kadar kırkı aşkın dile çevrilen romanı *İnce Memed*'i yayımladı. 1962'de girdiği Türkiye İşçi Partisi'nde genel yönetim kurulu üyeliği, merkez yürütme kurulu üyeliği görevlerinde bulundu. Yazıları ve siyasi etkinlikleri dolayısıyla birçok kez kovuşturmayla uğradı, 1967'de haftalık siyasi dergi *Ant*'ın kurucuları arasında yer aldı. 1973'te Türkiye Yazarlar Sendikası'nın kuruluşuna katıldı ve 1974-75 arasında ilk genel başkanlığını üstlendi. 1988'de kurulan PEN Yazarlar Derneği'nin ilk başkanı oldu. 1995'te *Der Spiegel*'de yayımlanan bir yazısı nedeniyle İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yargılandı, aklandı. Aynı yıl *Index on Censorship*'te yayımlanan yazısı dolayısıyla 1 yıl 8 ay hapis cezasına mahkûm edildi, cezası ertelendi.

Şaşırtıcı imgelemi, insan ruhunun derinliklerine nüfuz eden kavrayışı, anlatımının şiirselliğiyle yalnızca Türk romanının değil dünya edebiyatının da önde gelen isimlerinden biri olan Yaşar Kemal'in yapıtları kırkı aşkın dile çevrilmiştir. Yaşar Kemal, Türkiye'de aldığı çok sayıda ödülün yanı sıra yurtdışında aralarında Uluslararası Cino del Duca ödülü, Legion d'Honneur nişanı Commandeur payesi, Fransız Kültür Bakanlığı Commandeur des Arts et des Lettres nişanı, Premi Internacional Catalunya, Alman Kitapçılar Birliği Frankfurt Kitap Fuarı Barış Ödülü'nün de bulunduğu yirmiyi aşkın ödül, ikisi yurtdışında dördü Türkiye'de olmak üzere altı fahri doktorluk payesi aldı.

YAŞAR KEMAL

BUGÜNLERDE BAHAR İNDİ

Şiir

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 3204
Şiir - 278

Bugünlerde Bahar İndi / Yaşar Kemal

Kitap editörü: Güven Turan
Düzelti: Filiz Özkan

Kapak tasarımı: Yeşim Balaban

Baskı: Promat Basım Yayımlar San. ve Tic. A.Ş.
Sanayi Mahallesi, 1673 Sokak, No: 34 Esenyurt / İstanbul

Karton kapak 1. baskı: İstanbul, Ekim 2010
ISBN 978-975-08-1880-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2010
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.

Yapı Kredi Kültür Merkezi

İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul

Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23

<http://www.ykykultur.com.tr>

e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr

İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

İÇİNDEKİLER

Gizlenen Bir Şairin İlk Kitabı / Güven Turan • 7

BUGÜNLERDE BAHAR İNDİ

I.

Irgatlık Anıları • 15

II.

Bekle • 29

Güzelleme • 30

Yalnızlık • 31

Oy Beni Beni • 32

Bu Türkü Bitmesin • 33

Karasevda • 34

Kalebent • 35

Şefkat • 36

Serenat • 37

Talih • 38

Sebep • 39

Bir Arzu Günü • 40

Masal • 41

Korku • 42

Mağosa'yı Tavaf • 43

Namık Kemal İçin • 43

Esirlik • 44
Kulluk • 45
Dualarım • 46
Bağlılık • 47
Kahramanlık • 48
<i>Benim Hecelerim</i>
Derviş • 49
Seneler • 50
Selam • 51
Şikayet • 52
Uyanış • 53
Bu Sabah • 54
Zafer • 55
Gökyüzü • 56
Tenbih • 57
Ey Ahali • 58
Kapı • 59
Benim İçin • 67
Benim İçin • 68
Hannaya Şiirler • 69
Hannaya Şiirler 2 • 70
Hannaya Şiirler 3 • 74
Ağıt • 75
Ulaş • 76
Merhaba • 79
Bu Gece • 80

III.

Kırmızı Deynek • 85

Açıklamalar • 109

Elbette biliyordum, biyografilerinden, Yaşar Kemal'in ilköğrenliğinde şiirler yazdığını... Hem, Toroslar'da âşıklık yapan, ağıt ve destan toplayan bu genç, tutabilir miydi içinde biriken şiiri? Haydi bütün bunlardan habersizdik, diyelim, okurken öykülerini, romanlarını, bir yerde durup, kim "düpedüz şiir bunlar" dememiştir ki? Gene de Yaşar Kemal, bu kitabı oluşturan dosyayı önüme ilk koyduğunda, itiraf etmeliyim, böylesini beklemiyordum: Öyle, şiirde de kendini denemiş bir kurmaca yazarıyla değil, katıksız bir şairle karşı karşıyaydım... Dosyanın başındaki (şimdi de bu kitabın başında!) "İrgatlık Anıları" konusunda ikircikliydi Yaşar Kemal, daha önce okuttuklarının "Bunlar şiir!" demesine karşın, soruyordu gene, bir kez daha: "Şiir mi bunlar?" Okur okumaz yanıtlım hazırды: "Şiir!"... Neden olmasındı ki? Şiir çoktandır, manzumenin dize-uyak-ayak sarmalından çıkmamış mıydı? Aloysius Bertrand, Baudelaire, Lautreamont, Rimbaud çoktan belirlemişti "düzyazı"nın da şiiri olduğunu... 15-16 yaşlarındaki Yaşar Kemal ne bilsin bunları? O, çalışmak isteyip işsiz kalan Kemal Sadık'ın hüznünü, direncini, umudunu, dile getiriyor... Bir metnin şiir olabilmesi için şiir diye düşünölüp yazılması şart diyenler, bir kez daha durup düşünmeli derim ben...

Kaldı ki o yıllarda hiç de uzak değildi düzyazı olmayan şiirden de: Kitabın ikinci bölümündeki şiirler şahit buna. Daha 1940'ta, 14 yaşında başlamıştı yayımlanmaya şiirleri dergilerde: En çok da Adana Halkevi'nin yayını olan *Görüşler* dergisiyle Çığ

dergisinde... Şiirleri okurken, hiç düşünmemiştim Yaşar Kemal'in o yıllardaki yaşını. Bunlar, zamanının iyi şairlerinin iyi şiirleriyle rahat rahat yan yana gelebilecek şiirlerdi. Ne bir sözcük sarkıyordu ne bir yavanlık vardı. Sağlam şiirlerdi bunlar... Ama yaşını hatırlayınca, şiire yaşımdan da olgun bir giriş yapmış olduğunu kabullendim. Üstelik bir ikisi dışında, bu şiirlerde, onun büyük tutkusu halk şiirinin izleri de görünmez, "edebi şiirin", "yazılı şiir geleneği"nin ürünüdür bunlar.

Yaşar Kemal 1945'e kadar yoğunlaşmış şiirde ve çekilmiş... Hemen anımsayalım: İlk öyküsü "Pis Hikaye"nin yazılış tarihi 1946'dır... Sonrası, Türk öykü ve roman tarihinin sayfalarını taçlandırıyor, 1950'lerde yayımlanan birkaç şiiri bir yana. Ama belli ki burada bitmemiş şiiri Yaşar Kemal'in; "şiir bir çığlıktır; bastırılamayan bir çığlık" sözünü haklı çıkaran daha önce yayımlanmamış beş yepyeni şiir daha yer alıyor bu kitapta. Haydi, diyelim ki "Ulaş" ve "Merhaba" şiirlerini Zülfü Livaneli bestesiyle, Livaneli'nin sesinden duyduk... Şimdi onlara şiirin odağından eğilme zamanı geldi işte. Öncelikle dikkatimizi çeken, her iki şiirin de geleneksel halk şiirinden beslenmiş oldukları. Özellikle ses, ton halk şiiri kaynaklı. Gene de, kalıpların benzerliğine karşın, özgün ve klişelerden uzak şiirler bunlar. Form olarak da kolay sınıflandırılır gibi değiller. Örneğin "Ulaş" şiiri Ulaş Bardakçı için yazılmış bir ağıt mı? Bence değil... Ne yakınma var ne acıma... Vahlanma yok, ağıtların temeli olan. İsyancı bir şiir aksine; diklenen bir şiir... Bir destan mı? Böyle olmasını engelleyen temel bir şey var: Anlatımcı değil, sayıp dökmüyor, öykülemiyor kahramanlıklarını Ulaş'ın. Ayrıca, sadece Ulaş'a da odaklanmıyor: "Selam söyle" diye 1960'ların ve 1970'lerin öldürülen devrimcilerini kuşatıyor. Eluard'ın, Aragon'un savaş sırasında yazdığı şiirler gibi, kolay kolay kabına, kalıbına sığmayan bir şiir "Ulaş" bence. "Merhaba", klasik halk şiiri kalıplarını kullansa da, klişe tadı vermeyen bir şiir. Yaşar Kemal'in 1940'lardan 1970'lere uzanan bütün yazı hayatı içinde ilkgençlik yıllarının "Âşık"lığı, "Âşık Kemal"liğini, hiç bırakmadığı ortaya koyuyor.

Bu yayımlanmamış şiirler arasında beni asıl şaşırtan "Hannaya Şiirler" başlıklı üç şiir oldu. Alabildiğine diri, alabildiğine modernist şiirler bunlar... Müthiş bir imge sağnağı için-

de, Hanna'ya, bir bebeğe, içindeki dünyayı çiziyor Yaşar Kemal. Öfkeyle umut, başkaldırıyla sevgi iç içe... En kasıtlı bir şairin bile özgünlüğünden ürkebileceği bir şiir yazıyor Yaşar Kemal "Hannaya Şiirler" de.

"Kırmızı Deynek" şiiri, bu kitap içinde, kendine bağımsız bir yer açmayı hak ediyor. Başlı başına tek şiirlik bir kitap özelliği taşıyor kanımca bu şiir. Sadece hacmiyle değil elbette. Taşıdığı özelliklerle, özgünlüğüyle. Belki, bu şiirin önüne 1955 yılında *Vatan Gazetesi*'nde yayımlanmış olan "Kapı" bir başlangıç, bir ilk adım olarak konulabilir ama bu "Kırmızı Deynek" in seçkinliğini değiştirmiyor. Nedir özgün kılan bu şiiri? Bunu tanımlayabilmek için, bir başka ülkeye, bir başka şiire uzanmak istiyorum. 1920'lerde, Modernist Amerikan şiirinin temel adlarından olan William Carlos Williams, özellikle T. S. Eliot'ın fazlasıyla İngiliz ve evrensel karması şiirine de bir tepki olarak, şiirleri "American Idiom"la yazılması gerektiğini söylemişti. "American Idiom"u, "Amerikan Deyişi" diye çevirmeyi yeğliyorum çünkü Williams, bununla şiirlerin Amerikan konuşma ritimleri, tonlaması, konuşma söz düzeni, sözcük seçimleriyle yazılmasını tanımlıyordu. Ve şiirlerini de bu öneriye uygun yazmaya başlamıştı... Bu yaklaşım, Amerikan şiirinin hem özgürlüğünü sağlamıştı hem de bugüne dek gelen birbirinden bağımsız pek çok şairi ve şiir görüşünü de etkilemişti. İşte bence, "Kırmızı Deynek" de, en yalın, en saf hâliyle "Anadolu Türkçesi Ağzıyla" yazılmış belki de en özgün şiirdir. Bu şiir, bir başka yanıyla da, siyasi yanıyla da özgündür. Yaşar Kemal'in onu yakından tanıyanların çok iyi bildiği coşkunluğunu olağanüstü yansıtmaktadır.

"Kırmızı Deynek"i bu verdiğim özellikleriyle çözümlemek, açıklamak, bu sunuş yazısının boyutlarını fazlasıyla aşıyor. Bunu yapmayı bir başka yazıya erteleyerek, çekiliyorum aradan.

Güven Turan

BUGÜNLERDE BAHAR İNDİ

Irgatlık Anıları

1962, ilkbahar

1941 ve 1942 yılları yazında batöz ırgatlığı yaptım. Küçük bir defterim vardı. Bu deftere her gün gördüklerimi duyduklarımı kısa kısa yazıyordum. Geçende Kadirliye gittiğimde bu defteri anamın sandığında buldum. Unutup gitmiştim. Defteri bulunca çok sevindim. Neler yazmışım, diye okudum. Gerçekten bu günlükte dişe dokunur bir şeyler vardı. Bu defter olmasa bile, batöz ırgatlığı bana öylesine etki yapmıştı ki, unutamazdım. Her şey, oradaki her insan, her devinme bugünkü gibi gözümün önünde. Defteri temel ederek, o günkü anılarımı aşağı yukarı defterdeki gibi yeniden yazıyorum. Aradan çok zaman geçti, ama Batöz ırgatlarının yaşayışlarıyla ilgilendim. Baktım gördüm, öğrendim ki, her şey olduğu gibi duruyor. Bugün elimde olsa da gene ırgatlığa başlasam, göreceğim, tıptıptına aynı yaşayış. Yani demem o ki, ben şimdi, 1941 ve 1942'yi yazıyorum ya, siz bunu 1962 yazındaki Batöz ırgatlarının yaşayışı olarak kabul etmelisiniz.

2 Mayıs 1941

Çoktan gün doğmuş. Yorgunum... Çok yorgunum. Nedir bu yorgunluğum? Bir karanlık içine gömülmüşüm. Yataktan hiç kalkmak istemiyorum. Kalkıp da ne yapacağım... Çarşıya ineceğim. Çarşıda bir aşağı, bir yukarı dolaşacağım. Pehlivan Ustayı bulup da konuşacağım. İkimiz de dertli insanlarız. Usta, kun-

duracı dükkânında. İyi bir adam, çok zeki... Dünya üstüne çok şey biliyor. Sonra ne olacak? Hiiiiç... Savrunun oraya gidip bir baştan bir başa, suyun kıyısını dolaşacağım. Suda balıklar var. Balıklar arka arkaya tirkenmişler. Yukarı doğru uçup gidiyorlar. Suyun dibi aydınlık. Çakıltaşları bir bir gözüküyor. Suyun altı ışığa boğulmuş. Kızgın bir güneşi var. Suyun altı dışarıdan daha aydınlık. Savrun Suyu güneş ışığını toplayıp hep altına çekmiş. Savrun toprakta, güneşin alabildiğine çöktüğü toprakta açılmış aydınlık bir yol gibi.

Her zaman eve gitmekten, gidip o belalı havayı almaktan korkarım. Bugünler hiç öğle yemeği yemiyorum. O kadar zayıfım ki, kaburgalarımı, aydınlık Savrun Suyunun aynasında sayıyorum. Suda kaburgalarımı saymak hoşuma gidiyor. Bunu bir oyun ettim. Bereket ki, bu halimi kimse görmüyor. Soyunup çalıların arasına gizleniyorum. Öylesine bakıyorum. Sonra suya girip yıkanıyorum. Yıkanmak beni biraz daha acıktırıyor. Arı üstüne şirirler yazıyorum. Açlığı iyice çekeyim ki, ilerki yazdığım hikayelerimde, açlığı iyice anlatayım. Aklımda hep bu. Hayaller içindeyim. Hikayeler kurmak, şiirler tasarlamak hoşuma gidiyor.

Yorgunum... Yataktan kalkamıyorum. Kalkmak da istemiyorum. Anam içeri girdi. Başımı yorganın altına soktum. Söylenerek dışarı çıktı. Az sonra gene içeri girdi. Hışım gibiydi. Öfke içindeydi her günkü gibi. Onu görmüyorum ya, biliyorum. İlk söyleyeceği söz ezberimde. Şimdi neredeyse:

"Daha yatıyor, daha yatıyor. Aman Allahım..." diyecek.

Düşünmeye kalmadı, hemen patladı:

"Aman Allahım, aman Allahım, bir insan bu zamana kadar, gün kuşluğa kadar yatar mı? Onun için hiç kısmetimiz yok. Onun için bu evde bet bereket kalmadı. Vay benim başıma, toprak benim başıma. Amcasının oğlu hiç okumadı, birinci sınıfta dokuz yıl kaldı da gene adam oldu. İş güç sahibi oldu. Sen git Adanalarda oku da, dirsek çürüt de gene işe yarama. İş vermezler ya... Sana iş verirler mi? Katiplik verirler mi? Sen fakir fukuraya ekmek vereceğim, toprak vereceğim diye söyle, hükümetimize karşı koy, bir de dinsiz ol, karşı gel güzel hükümetimize, bir de sana katiplik versin öyle mi? Vermem, ben de ver-

mem hükümetimizin yerinde olsam.. Diyorum ki, var git hükümete, böyle böyle de, benim size karşı koymuşluğum yok. Ben Ağaların sizden daha çok yanındayım. Bir kusur işledik, bilmedik, cahil idik. Kul kusursuz olmaz. De ki, bizim böyle düştüğümüze bakmayın, biz de Dördüncü Ordunun Beyi Ağasıydık. Başıma türlü işler geldi, muhacir olduk da bu Çukurovada bu hallere düştük. Fıkara düştük. Yoksa biz birinci Ağaydık Dördüncü Orduda... Bir kusur işledik fıkara yoluma düştük. De ki, benim babam vurulmadan çok zengin idi. Düşmez kalkmaz bir Allah... Böylece söyle. Sen söylemezsen, ben gider hükümetimize böyle böyle söylerim. Benim oğlum Ağadır, Beydir. Yanlış bir yola düşmüş biz hiç fıkaranın yanında olur muyuz? Fıkara kısmı kötüdür. Biz bilmez miyiz? Hiç adam olmaz onlar. Onları Allah fıkara yaratmış. Biz fıkara yaratılmadık ki, onların yoluna düşelim.. Benim oğlumu Adanadaki efendiler kandırdılar da asıl yolundan çevirdiler. Fıkara toprağı nidecekler, ekmeğı nidecekler? İşte yaşayıp gidiyorlar. Aç mezarı gördük mü? Allah herkesin kısmetini kendine göre verir. Ben şimdi, hükümetimize giderim de Kaymakama bir bir söylerim. Biz, Dördüncü Ordunun birinci Beyiyik. Hiçbir vakit de fıkara yoluma olamayız. Benim oğluma iş verin, katiplik verin, derim. Derim ki Kaymakama, gel de evdeki kitaplarını gör oğlumun, gece gündüz okur. Bir akıl var ki oğlumda, akli her bir şeye erer. Urusu, Alamanı bilir. Oralarda ne oluyor bitiyor, hepsini bir bir bilir. Babası da bilirdi. Sen bizi böyle belleme eeeey Kaymakam, babasının sağlığında, soframız yerden kalkmazdı. Sürü sürü koyunlarımız vardı. Ovalarda yılık yılık Arap atlarımız yayılırdı. Sandık sandık paralarımız vardı. Eğer yalan söylüyorsam eeeeeeey Kaymakam, iki gözüm önüme aksın. On yıl bizim soframız hiç yerden kalkmadı. Çukurovanın tüm fakiri, tüm yoksulu, Koca Sadığın sofrasında doyardı. Öküzsüze öküz, tohumсуza tohum verirdi. İnanmazsan git de Koca Göğceli köyünden sor. Arı Ahmet komşumudu, ona sor. Sefçe Kaya kardaşımızdı, aksakallıdır, yalan söylemez ona sor.

“İşte ben gidiyorum, doğru, doğru Kaymakama gidiyorum.”

Tam gitmeye hazırlandı, ben başımı yorgandan öfkeli çıkardım. Hep böyle, her gün böyle olur. Öfkeden sıcak yorganın içinde deliye dönmüşüm. Yüreğim küt küt atıyor.

“Sen gider Kaymakama böyle konuşursan beni bir daha göremezsin. Başımı alır da giderim. Uzak diyarlara giderim. De git... Git bakalım...”

Anam yumşadı. Öfkesi indi. Her gün bu böyleydi.

Yanıma geldi, saçlarımı okşamaya başladı. Gözleri yaş içindeydi. Buna dayanamıyordum işte. Bu kadının hali beni öldürüyordu. Gerçekten kıt kanaat geçiniyoruz. Amcam bize biraz buğday, biraz un veriyor. Yağ yüzü görmüyoruz. Çalışmam gerek. Ama iş yok.

Saçlarımı okşayarak anam gene başladı:

“Bu kasabada, şu Türklerde senin gibi var mı ki? Senin gibi okumuş, hem de Adanalara gitmiş, büyük mekteplerde okumuş? Bak güzel oğlum, sen fıkara yardımı mı edeceksin, baban gibi ol. Baban gibi zengin ol. Aç büyük bir oda, ser sofrayı odaya, gelen yesin, giden yesin. Sen fıkara sevir musun, ol büyük bir katip, yeme içme, zengin ol, öküzsüz kalmış fıkara öküz al. Tohum ver. Onlar bahar gelince aç kalırlar, ambar ambar buğdayların olsun da baharın fıkara dağıt. Şimdi inat ediyorsun, hem sen aç kalıyorsun hem de fıkara bir şey yapamıyorsun. Bir lokma ekmek veremiyorsun. Ben fıkara sevmeyim güzel oğlum... Sen gözünle gördün, o Kürt Resulün oğlunu aldım eve de, bu halimde, bu fıkara yaşamda bir ay beslemedim mi? Sen katip ol, senin anan kazancının bir kuruşunu yemeden hepsini fıkara vermezse başını al da var git yabancı ellere, bir daha da yüzüne bakma... Bir kuruşunu bir kuruşunu yemem. Haram olsun yersem. Cehennemde yanayım.”

Ben bu arada başımı yorganın altına sokar ağladım. Gene başımı yorganın altına soktum. Anam ben öyle yapınca perperişan yatağın dört bir yanında dönerdi. Gene öyle yaptım.

“Yok yok, gitmem Kaymakama. Sen de gitme. Allah kerim. Bir kapı örterse binini açar” dedi.

Sonra ekledi:

“Benim aklım ermez. Hiç ermez yavrum. Sen okudun, yazdın, kaleminden kanlar damlar. Herkes diyor ki, senin oğlun gibi akıllısı yok, yok amma, Allah bir kere onu şaşırtmış. Dinsiz olmuş, hükümete karşı gelmiş. Dedim ki onlara benim oğlum dinsiz olmaz. Dedesi yedi kere Hacca gitti. Babası namazını hiç kazaya koymazdı. Koca Sadığın başı gider de namazı gitmezdi. Benim oğlum Urus olmaz. Biz Urusun elinden kaçtık da buralara düştük. O gavurun yüzünden bu hallere düştük. Yoksa biz Dördüncü Ordunun birinci Beyiydik. Gulihan Bey, benim oğlumun öz bir amcası olur, dedim. Gulihan Beyin çok köyle-ri vardı. Gulihan Bey, Dördüncü Ordunun kartalıydı, dedim... Canını sıkma oğlum... Allah bir aydınlık yol gösterir bize de... Şu zenginlerin toprağını mallarını dağıtmaktan vazgeç. Beş parmağın beşi bir mi? Allah fıkaraı fıkara zengini zengin yaratmış. Sen zenginlerin mallarını alır da fıkaraı verirsen, fıkaraı onu götürür gene onu zenginelere verir. Bak amcayın eline babanın bu kadar malı kaldı. İki yılda altından girip üstünden çıkmadı mı? Hepsini zenginelere yedirmede mi? Gene de sana derim ki, bu sevdadan vazgeç. Fıkaraı yardım edecek- sen zengin ol. Mal canın yongasıdır. Bu zenginler seni öldürür-ler. Öldürürler ya... sen onların tüm mallarını al da dağıt... olur mu? Öldürmezler mi?”

Ben hiç ses çıkarmadım. Bugün de öyle... o söyledi söyledi...

Sonra gülererek geldi, beni öptü öptü:

“Anayın kusuruna kalma yavru” dedi: “Seni çok kırıyorum. Ama içim götürmüyor. Koca Sadığın oğlu böyle olsun... Ellerin sümüklü, hiç okumamış oğullarının eli ekmeğe yatsın de, Koca Sadığın oğlu böyle sersefil kalsın. Buna dayanamıyorum. Herkes sana kötü gözle baksın, dinsiz imansız desin... Urus olmuş desin, Urusla konuşuyor her gün dağa çıkıp desinler. Buna dayanamıyorum... Yalan, yalan, yalancılar.”

Elimden okşayarak tuttu:

“Kalk acıkmışsındır. Tavuk yumurtladı. Ocakta. Kalk da ye...”

Kaldırdı, doğrulttu beni.

Canım yumurtayı hiç sevmiyor. Ama yemezsem yumurtayı anam kıyameti koparır.

Kalktım, giyindim, dışarı çıkıp yüzümü yıkadım. Sofraya oturdum. Anam boyuna konuşuyor. Ben ağlamaklıyım. Lokmalar boğazımdan gitmiyor. Zorla yiyorum. Bitse, bitse de şu kahvaltı, kendimi bir Pehlivan Ustaya atsam. İnsanların zulmünden, kötülüğünden, güzelliğinden, iyiliğinden konuşsak... Can kurtarıcım Pehlivan Usta. Ustanın yanında çalışsam... Çoktan beri bunu kuruyorum. Eskiden, Ortaokula gitmeden Ustanın yanında çalışmıştım. Korkuyorum söylemeye. Ustanın işi az. Çok az da kazanıyor. Biliyorum buna çalışma denmez. Sonra çalışmama karşılık para da verir. Ama onun az olan kazancını paylaşmış olurum. Ama bana bir iş gerek. Yoksa kahırından, bu her günkü anamın halinden çatlayıp öleceğim.

Yumurtayı apar topar yeyip kendimi dışarı attım.

Anam arkamdan seslendi:

“İnşallah hayırlı bir işle gelirsin...”

Hiç umut yok ama bir şeyler yapmalıyım... Ne yapmalıyım?

Savrun kıyısına gittim. Oradan Sülemişe çıktım. Sülemişe çıkmaktan korkuyorum. Bir gören olursa, beni buradan alır doğru Candarma Dairesine götürürler. Candarmalar da bana Rusyayla konuştuğum telsizimin yerini sorarlar. Birkaç kere oldu bu. Döğmüyorlar. Telsizim falan yok, ben ömrümde telsiz görmedim, diyorum, inanmıyorlar. Bir Yüzbaşı var biraz akıllı bir adam. Beni sorguya çekiyor, çekiyor, inanmış görünerek telsizimi soruyor. Ben kızıyorum, gülüyorum, o da kızıyor, sonra da gülüyor. Benim telsizim bir sır. Sülemişe çıkmağa bayılıyor. Biraz inattan olacak. Ben Sülemişe çıkıyorum. Ne yaparsanız yapın demek istiyorum. Sülemişin tepesinden Çukurova bir görünüyor ki... Mavileşen, denize benzeyen bir düzlük... Sonra çizgi gibi karlı dağlar.

Çimenlere yattım. Benden ne istiyorlar? Ne söyletmek istiyorlar? Ben ne yaptım ki şu insanlara? Bu kadar zulmedilir mi? Dolup taşıyorum. Öfkeden deli oluyorum.

İçimde müthiş bir umut var. Bu insanlar böyle kör kalma-

yacaklar. Böyle aptal, böyle merhametsiz, böyle taş gibi sağır olmayacaklar.

Bugün kasabaya polis geldi mi acaba? Gidip arkadaşı bulmalı. Onun sezgisi güçlü. Kasabada polis var mı yok mu hemen bilir. Gece de gelir, bugün polis geldi, seni izledi. Ben de onu izledim. O senin arkandan Savrun kıyısınca uzaktan dolaştı durdu. Ben de onun arkasındaydım. Senin hiç mi hiç haberin olmadı. Adam hiç yanına yönüne bakınmaz mı? Polis ta burnunun dibine sokuldu da gene adamı görmedin.

Benim bu polis işine hiç aklım ermiyor. Bu polis benim arkamda niçin dolaşır? Sahiden niçin dolaşır? Dolaşıp da ne olacak?

Tam öğle. Uzakta adam gördüm. Çalılıkların arasına saklandım. Adam beni arayacak mı bakalım? Polisse araması gerek. Korkuyorum. Bu polis benim arkamda niçin gezer? Öldürecek, öldürecek... Yoksa ne işi var benim peşimde?

Çalılıkların arasından usulca Savruna kaydım. Gidiyorum, gidiyorum. İkinci oldu. Dikirlinin altındaki büvete kadar geldim. Sonra döndüm arkamda kimse yok.

Bu polis değildi, dedim, kendi kendime. Bir suçum yok ki, hükümet beni niçin öldürtsün? Değil mi? Peşimde polis olsa ben bilmez miyim? Arkadaşım korkak. Üstelik de atıyor. Sonra bizim için kasabaya polisin gelmesi hoşuna da gidiyor. Daha bir önem kazanıyoruz kendi gözümüzde.

12 Mayıs 1941

Bu sabah da öyle...

Defterde başka hiçbir kayıt yok. Bu sabah da öyle, ne demek ola ki? Her halde gene geç kalkmış olacağım. Gene anam aynı sözleri söylemiş olacak. Şimdi bu günü hiç anımsamıyorum.

Bir umut ışığı belirdi. Anama söyleyemiyorum. Çete Mustafayı gördüm. Bana dedi ki, yakında bir işe başlıyorum. Süleminin yanından bir çeltik arkı açacağım. Yakında dağ kolundan işçiler gelecek. Benimle çalışırsın. Ama sen çok zayıfsın... Ark işi ağır iştir. Yapabilir misin?

Ölsem bile çalışmaktan, ne olursa olsun yapacağım. Başka çarem yok. Demek ben artık işçi oluyorum. Gerçek bir işçi hayatı yaşayacağım. İstihsale gücümle katılacağım.

Sevinç içindeyim. Ama içimde bir de korku var. Ya bu işi beceremezsem! Sabahtan akşama kadar kazma sallamak... Gözümün önüne getiriyorum. Öf, amma da zor iş. Dayanamaz ölürüm.

Bugün gene büvetin oraya gittim. Çalıların içinde soyundum. Suyun kuytu aydınlık bir yerini buldum. Önce suya girdim sonra ıslak ıslak, suda kendime bakıyorum.

Bugün kaburgalarımı sayamıyorum. Demek biraz şişmanlamışım. Ye iç, yat. İnsan hiç şişmanlamaz mı? On beş gün önce olsaydı, mümkünü yok ark açma işinde çalışamazdım. Şimdi güçlüyüm. Korkum azaldı. Kendimi yokluyorum. Çok çok güçlüyüm.

Sevinç içinde suya daldım. Büvet derin. Baştan başa yüzüyorum. Belki bir kıydan bir kıyıya yirmi kere gittim geldim. Yüzme birincisi olsam, Türkiye birincisi olsam, bana iyice bir iş verirler mi ki? Vermezler, vermezler. Şairim, folklor çalışmaları yapıyorum. Kimsenin aldırdığı var mı? Bir yüzme birincisine iş mi verecekler?

Sudan çıktım, güneşte kurundum, yorgundum. Bir de acıktım ki... Pehlivan Ustaya gitsem... Eve gitsem... Emiş Bacı gibi var mı? Bana aç mısın, diye sorar. Her zaman sorar. Ben de açsam açım derim. Ondan hiçbir şeyimi saklamam. Emiş Bacıyı herkesten çok severim. İyi insan iyi insan da söz mü? Emiş Bacı benim kız kardeşim. Onun üstüne hep kardeşlik hayalleri kuruyorum. Kız kardeşim değilse, anam onu doğurmamışsa ne olacak? O beni kardeş gibi sever.

İkinci üstü bahçeye gittim. Usta da evde. Emiş Bacı: “Kemalim aç mısın?” diye sordu. “Bacım” dedim, “bir acıktım ki...”

Bulgur pilavını hemen ısıttı. Taze soğan, ayran da koydu sofraya. Usta da oturdu sofraya.

“Usta” dedim. “Bir iş buldum.”

“Ne işi?” diye Usta merakla sordu.

“Çeltik arkı açacağız.”

Usta şaşırır gibi oldu. Sonra bana şaşkınlığını belli etmemek için güldü.

“Şevkini kırmayım ya deli oğlan” dedi. “Bu zor bir iştir. İki kürekte, iki kazma sallamada kolların durur. Hele sabahtan akşama kadar, mahvolursun. Bilmem ama, dayanabilir misin?”

Ustaya:

“Dayanırım” dedim.

Usta Emiş Bacıyı işaret etti, usulca:

“Duymasın, üzülür” dedi.

“Duyurmayalım” dedim.

Yatsıya doğru Ustalardan ayrıldım. Anama nasıl söyleyeceğim, ark işinde çalıştığımı? Kıyameti koparır. Koca Sadığın oğlu ark amelesi de olur muymuş, diye basar çılgılığı.

Söylememeğe karar verdim. Bir iş buldum derim ama, işçilerin başında katiplik işi.

Gece, anam uyumamış beni bekliyordu.

“İş buldum” dedim. “Bir katiplik işi. Çete Mustafa ark kazdırıyor. Çok işçi geliyor dağlardan. Onların hesaplarını tutacağım.”

Anam sevincinden ağlamaya başladı.

“İşte,” dedi, “bu katiplikten kazandığını hiç eve getirme. Hepsini hepsini fıkaraalara ver. Ben sana hiçbir şey der miyim? İşte fıkaraalara böyle yardım edilir.”

O gün anam mutluydu. Ben de yatağa mutlu girdim. Yatağa sevinçle girdim. Sevincimden sabaha kadar gözüme uyku girmedi.

Aaah, yarın başlasa şu iş. Ne kadar zor olursa olsun. Zor olsun. Ne kadar zor olursa olsun.

14 Mayıs 1941

Daha gün doğmamış. İlk olarak tan yerinin attığını görüyorum. Yüzümü bir iyice yıkadım. Anam da uyanmış. Sevinç içinde. Yumurtayı çoktan ocağa koymuş. Taze soğan da bulmuş. Çarçabuk yumurtayı yedim. Hemen yola düştüm. Anam arkamdan su döktü:

"Uğurlu kademli olsun. Kazancından, bu ilk kazancından bu eve bir kuruş sokmayacağım. Hepsini fakir fıkara dağıtacağım. Bir kuruşunu yersem haram olsun."

Çete Mustafanın evine gittim. Daha uyanmamış. Bekledim kapıda. Neden sonra uyandı.

"Mustafa Emmi geldiler mi? İşçiler geldi mi dağlardan?"

Çete Mustafa hayretle yüzüme baktı.

"Acelen ne?" dedi. "Daha gelmelerine bir hafta var."

Bugün işe başlayacağımı kafamda kurmuştum sabaha kadar.

Çok üzüldüm.

15 Mayıs 1941

Bu sabah gene kapısındaayım Çete Mustafaların. Biliyorum, biliyorum daha işçiler gelmediler. Ama bir umut. Çete Mustafa beni kapıda görünce:

"Bu kadar hevesleniyorsun ama çok zor iştir. Dayanabilir misin? Bu kadar hevesli olma. Sonra sevincin kursağında kalır."

Çok üzüldüm.

16 Mayıs 1941

Bugün Çete Mustafanın evinin dört yanında kuşluğa kadar dolandım. Ama Çeteye gözükmедim.

Gene Savrun kıyısına vurdum. Suyu girdim. Hayal kurdum. Bir iş bulmuştum ya... Nasıl olsa bir gün başlayacaktım.

Gece eve geldim. Anam yemek yememiş, beni bekliyor. Yağlı bir bulgur pilavı yapmış.

Sabun getirdi. Bugün anam çok cömert.

"Elini ayağını yu" dedi. "İşten geliyorsun. Çok yorulmuş-sundur. Yavrucuęum..."

Bu, "Yavrucuęum" sözcüęünü ilk olarak Türkçe söyledi.

Bir çok utandım ki...

BEKLE

Elbet bir gün, bütün çiçekler beyaz açar
Hür ve mes'ut bir şarkı halinde
Penceremizden uzanır nur.
İstediğimiz şekilde doğar gün,
Dilediğimiz gibi yağar yağmur.

Gök yüzüne hayranlığımız biter;
Kapımıza cırılçıplak gelen bahar,
Bir tohum halinde toprağa düşer.
Bizim için başka türlü eser rüzgâr
Bahçelerin aşinalığı artar.
Herkes gibi biz de doyasıya yaşarız hayatı

Yıldızlar dilimizle konuşur.
Elbet bir gün, bizim de sevgilim
Köyümüzde beyaz badanalı, bir evimiz olur.

GÜZELLEME

Rüyan, pınarlarda buğulanan nur,
Sevgin sırma sırma dökülen şafak.
Seninçin ekini öpüyor yağmur,
Tarlada seninçin büyüyor başak.
Çiçekli yaylası ve berrak sular;
Gözlerinde duman duman arzular
Menevşe kokulu saçına bahar
Beyaz fecirlerden örtüyor duvak

Dokuduğun gülle işlenmiş gölgen
Umutunu iplik iplik eğirsen
İnce, taze bir sabahla gerinen
Çiğdem çiçekleri aşkına kundak

Çiğlerle yıkıyor gün seherini
Sabah gönderiyor davetlerini
Seninçin en leziz nimetlerini,
Sofra sofraya açan şu kardeş toprak

YALNIZLIK

Kuş uçmaz, kervan geçmez bir yerdesin.
Su olsan kimse içmez,
Ölür de susundan
Yol olsan kimse geçmez,
Sarp kayalara uğratar da yolunu
Elin adamı ne anlar senden?

Çıkarsın bir dağ başına,
Bir ağaç bulursun
Tellersin pullarsın
Gelin eylersin.
Bir de bulutları görürsün, bir de bulutları görürsün
Bir de bulutları görürsün
Köpürmüş gelen bulutları
Başka ne gelir elden?
Çın çın ötüyor yüreğimin kökünde şu dünyanın ıssızlığı
Tanrı kimsenin başına vermesin böyle bir yalnızlığı!

OY BENİ BENİ

Can olaydın, Can!
Kara toprak sen olaydın.
Senden fışkıraydım,
Aydınlık bir su gibi.
Bir kara orman gibi.

BU TÜRKÜ BİTMESİN

Bu türkü bitmesin bu dağlarda;
Büyüsün başaklarda arzular.
Yağsın bu yağmur sebepsiz
Üstüne saf çocuk rüyalarının.

Bu türkü bitmesin bu dağlarda;
Toprak öpsün mavi göğü, gözlerinde dağ kızlarının.
İmrenip şehvetine maviliğin, kucaklasınlar boşluğu çobanlar.

Bu türkü bitmesin bu dağlarda;
Harman yerinde kalan rüyalarımız
Filizlensinler bir yaz sonu,
Ve uysun kuş yuvalarında
Unutulan hatıralar.

Bu türkü bitmesin bu dağlarda...

KARASEVDA

Venüsü Seviyorum,
Bu ilk aşık oluşumdur bir kadına.
Bu bir şarkının sebepsiz söylenişi,
Güz yapraklarının toprağa dökülüğü gibidir.

Venüsü seviyorum,
Masmavi arzuların eskidiği
Yıldızlı gözlerden huzuru
Ve mermer dudaklardan ebedi sükutu
Çalacağım bir gece yarısı.

Venüs yıldızım koynunda uyuyan
Bebeklerin pembe rüyalarıyla beraber,
Yeşil bir bahar sabahı, aşkım çiçek açacak dallarda.

KALEBENT

Kalebent uyuyor.
Gece yarısıdır susun.
Çiçeklerle açılıyor rüyası,
Kalebent uyusun.

Beyaz bir harp türküsüdür.
Kılıç şakırtısı dudaklarında,
Nemli bodrumlarda büyüyen hasret;
Çırpınıyor yurdunun bayraklarında.

Kalebent uyuyor.
Gece yarısıdır, susun.
Tomurcuklanıyor gözlerinde ay ışığı,
Kalebent uyusun.

ŞEFKAT

Bebeğim,
Sana en güzel uykuların
En güzel rüyalarını vereceğim.
Ve en tatlı ninnileri
Dudaklardan çalıp, Beyaz bir tül gibi
Beşiğine sereceğim.

Bebeğim,
Sana parmaklarından şefkat damlayan
Gülümsemen kadar yumuşak
Bir anne getireceğim.

SERENAT

Yağmur yağıyor
Harman yerindeki karınca yuvalarına;
Bebeklerin uykuları gibi ince,
Bir yağmur.
Büyüyor karınca yuvalarında
Başak boyunca huzur.

Yağmur yağıyor
Şu beyaz papatya çiçeğindeki
Aşkımın üstüne.
Ve gün vuruyor bu öğle vakti
Tarlamın çitine.

Yağmur yağıyor,
İçimdeki göklerden,
İçimdeki toprağa, nurdan.
Bir ağ örüyor gecelerimin üstüne
Örümcekler huzurdan.

Yağmur yağıyor,
Balatlardan bir yaz uykusu.
Yağmur yağıyor;
Ve açıyor kır çiçeklerinde
Bembeyaz toprak kokusu.

Gün vurdu dağların ardına
Göğün maviliğini
Özlediğimiz an
Gün vurdu dağların ardına
Sabah buram buram tüttü
Bacalardan

Terketti yuvaları kuşlar
Dudaklarda şarkılar güldü
Köy çocuklarının topladığı yıldızlar
Harman yerine döküldü
Nura büründü başaklar
Taze bir ninniyle gerindi toprak
Alınlarda billur ter damlaları
Ve sebepsiz yaşamak

Gün vurdu dağların ardına
Bir sabah buğusu halinde huzur
Dağıldı tarlalara
Gün vurdu dağların ardına
Yaban gülleriyle büyüyen talihim
Selam durdu bahara

SEBEP

Sebep gözün kör olsun.
Bütün bal arıları bana küstü,
Sırrını açmıyor petekler.
Beni düşünmez oldu güzel çiçekler.
Gök maviliğinden göndermiyor,
Çocukluk rüyalarımı aynalar çaldı
İstiyorum geri vermiyor.
Ninnilerin bahçesinden kovuldum
Sabahı kapımın eşiğinde,
Bir bebek gibi ağlar buldum.
Sebep gözün kör olsun,
Sevgilisiz kaldım işte..

BİR ARZU GÜNÜ

Gel seninle bir cenup şehrinde buluşalım.
Ağaçlar çiçek açtığında,
Bahar güldüğünde,
Bir sel halinde yıldızlar
İçimize döküldüğünde.
Aşktan yana iyilikten konuşalım.
Üstümüzde sarhoş bir gökyüzü,
Altımızda mes'ut bir toprak.
Ne güzel olur bilir misin?
Orda seninle yaşamak.
Yeter artık
Ben burada rahat değilim.
Gel seninle bir cenup şehrinde buluşalım.
Gel anam - babam, gel kardeşim, gel sevgilim.

MASAL

Köy çocukları,
Diz dize vererek
Koyu söğüt gölgelerinde
Peri masalları söyler,
Peri masalları dinlerdik...
Söğüt dallarında
Peri kanatları asılıydı...
Samanyollarında,
Peri mezarları vardı.
Hepsini görürdük
Bir damla kan
Ve bin damla gözyaşı
Var sanırdık...
Kanı alnımıza sürer,
Göz yaşıyla yıkanırdık,
Ekmeğimizi dürer,
Kan kuruyunca alnımızda
Ağaç matramız yanımızda,
Köye dönerdik...

KORKU

Bakışlar erir.
Ömürler söner.
Dünya yine
Yine döner...

Yazık ki ben,
Kaldırımlarda,
Sürüklenen
Papuçlarımın,
Bir ağızdan
Söyledikleri şarkıyı
Duyamam ikinci defa...

MAĞOSA'YI TAVAF

Namık Kemal için

Küçülmüş küçülmüş te güneş
Küçülmüş yedi ülker olmuş
İnmiş toprağa
Olmuş ta bir parça alev
Giriyor o mabede.

Ve hüzünlü dallarda kuşlar,
Söylüyorlar karanlık gecelerin yası türküsünü..
Büyümüş büyümüş te güneş.
Olmuş fezalar dolusu
Çıkıyor, o mabetten.

Ve şimdi sevinçli dallarda kuşlar,
Söylüyorlar bu parlak gündüzün şakrak türküsünü...

ESİRLİK

Dünyada ilk kendi kendini,
Esir eden insan benim.
İkincisini gösterirlerse eğer,
Kardeş olacağım,
Alnından öpeceğim üçüncüsünün de...

KULLUK

Hülyamdaki kadını
Yaratsaydı Tanrı eğer,
Kulluk ederdim ölünceye kadar,
Öldükten sonra da...

DUALARIM

Dualardan Şairine

Ben dualarımı
Islıkla rüzgara kazarım.
Ve Salıveririm
Gitsinler Tanrıyı bulmaya...

BAĞLILIK

Ben dönerim
Dünya döner.
Dünya döner
Ben dönerim.

KAHRAMANLIK

Süngüler kanlı kalacak,
Ufuk kıpkızıl olacak.
Ve yüz öpmekten usanan ben
Artık alın öpeceğim.

Benim Hecelerim:

DERVİŞ

Fakir YUNUS'un ruhuna

**Ben derbeder bir dervişim,
Abasızım, abasızım.
Gezeceğim dünya, dünya,
Dinsin sızım, dinsin sızım.**

**Batan güneşin ardından,
Bir sıyrılabilsem kından;
Akşam göğün kanadından,
Sızım sızım, sızım sızım.**

**Ben duada yüzen nebi;
Açıldı göklerin dibi,
Ve şimdi Allahım gibi,
Yalnızım, yalnızım, yalnızım, yalnızım.**

SENELER

Toprakta uçuşan tüyler,
Akan ümidlerin yeri...
Anlar ki kopmuş bir yaprak;
Anlar ki dönemez geri.

Mavi gök avuç avuç ılık,
Ve namütenahi uyur,
Tezgahında dokur dokur, seneleri, seneleri...

Bu beldede her şey sükun,
Yıldızları sönmeyen ufuklara veda.
Bilmiyorum hangi dudağın daveti,
Bu dönüp duran aksiseda...

Salkım salkım türküler
Sarı akşamların yolcusu.
Harman yerinde unutulmuş ninni,
Koynunda çocuk rüyalarının uykusu.
Eridi sonunda mesafelerin,

Bir gün kızılığı haber.
Tomurcuklara düşen selamım,
Yıl yıl açacak mevsimle beraber

Çiğdem çiçeklerinden doğdu gün,
Çocukluğumun nur bahçesine.
Şafak şafağa devretti selamımı,
Rüya rüyanın ötesine.

Ümide düğümledim hasreti,
Duasız girdim yıla.
Ve dudaklarımda bir teviye
Daüssıla, daüssıla...

ŞİKAYET

Hey bre ağalar gelin
Beği şikayet edelim.
Söylen çektiğimiz neden
Yoğu şikayet edelim.

Yollar menzilde kalıyor
Alçaldıkça alçalıyor;
Buluttan rüşvet alıyor
Göğü şikayet edelim.

Fezalar dolusu dert var,
Yalnız köylülerde mert var
Boş yere akıyor sular,
Dağı şikayet edelim.

Turna bağının gülüyüz,
Taşlı dağların yoluyuz,
Göğcelim şimdi ölüyüz
Sağı şikayet edelim

UYANIŞ

Bilmiyordum,
Buğulu ekinlerdeki taze düşü.
Ve tan yerinde gerinen billur öpüşü.

Bilmiyordum,
Kovanların petek petek saadetle dolduğunu.
Gün doğunca gecenin kaybolduğunu..
Bilmiyordum, gökyüzünün bu kadar mavi olduğunu..
Bilmiyordum..

BU SABAH

Bu sabah gök güzel, mavi, tertemiz;
İçimden geçiyor aydınlık bir iz.
Öyle bir saadet ince belirsiz,
İnandım ki artık ben gülüyorum.

Bu sabah sütünü emdim sevincin;
Düştü kabuk gibi haset, fitne, kin;
Umut kirmeninde eğrilmek için
İpek gibi tel tel sökölüyorum.

Kovdum yüreğimde yatan.garibi;
Bu sabah şu ufkun benim sahibi.
Bir ışık içinde akan su gibi
İçimden içime dökölüyorum.

ZAFER

Hep bir ağızdan bir zafer türküsü söyleyeceğiz,
Anamızın südü gibi ak.
Hep bir ağızdan bir zafer türküsü söyleyeceğiz
Gülerken toprak.

Bu güzel bu yiğit vatanda,
Kılıçlar şafaklarla öpüşecek
Eski bahadır destanların üstüne,
Dalga dalga ışık düşecek.

Bu mukaddes, bu hür atalar yurdunda, kalbimize dikilen
bayrak;
Taze sabahlar içinde daima, zafer zafer dalgalanacak...

Al al güller koparacağız,
Şehitlerin göğsünden
Ufuklar boyu şahlanmış atlarla,
Adanmış alaylar geçecek,
Sonsuz aydınlıklar üstünden.
Hep bir ağızdan bir zafer türküsü söyliyeyeceğiz,
Kalelerin burcuna çekilirken zaman.
Hep bir ağızdan bir zafer türküsü söyliyeyeceğiz,
Eşsiz ve kahraman

GÖKYÜZÜ

Bulutlar ve dağlar üstünde,
Ne kadar da mavi gökyüzü,
Rüyalarında açan,
Beyaz bir çiğdem çiçeğidir
Yavrum, annenin yüzü.

Bir yağmur halinde döküleceğim
Tanrının memnu bahçelerine,
Kilid olacağım gecelerine
Ve yavrum, senin beyaz, kismetten ellerine
Dolduracağım gündüzü

TENBİH

Aynalara bakma, izin kalır.
Güzelsin aşkından bile, güzel
Uykumuza bir rüya girmekte,
Sevgilim, bütün bir ömre bedel.

Hayata ışıklar içinde gül,
Şarkı gibi gecelerden süzül,
Bir yağmur ol bahçelere dökül.
Ve akşam üstleri habersiz gel.

Bırakma bu ebedi öksüzü.
Çiçekler üstünde öp gündüzü.
Uzak uzak gülerken gökyüzü,
Bu sabah herşey daha mükemmel..

EY AHALİ

Duyduk duymadık demeyin
Bir çocuk kayboldu
Elinde defne dalı
Parmakları tanyeri
Saçları darma dağınık
Dalganır yağmur içinde
Bulup getirene
Görüp haber verene
Aydınlık yepyeni bir dünya verilecektir.
Ey ahali bulan var mı, gören var mı
İyiye doğruya güzele selam durulacaktır.

KAPI

Bugünlerde bahar indi Çukurovanın düzüne
Donandı ağaçlar
Donandı dünya
Donandı yeşilinden alından
Sarisından
Donandı delicesine
Bir ılık fışkırır topraktan yağmur gibi
Bir güneş doldurur ortalığı
Bire canım
Tüter
Açıldı apaydınlık terütaze
Devedikenî çiçekleri koskocaman
Mosmor açıldı
Nennilendi dağlar
Çiçeğinden kuşundan böceğinden suyundan
Kokusundan
Nennilendi
Bugünlerde bahar indi Çukurovanın düzüne
Bir bulut ağdı düzden yukarı
Bir yanı sırma
Bir yanı pamuk aklığında
Bir yanı billur
Bir bulut ağdı doludizgin
Bir toprak var sürülmüş
Rahat
Sürülmüş kapkara

>

İşıl işıl uzanmış yatar öylecene
Solur devcesine
Bir dut ağacı yeşerir
Bir tek
Yeşerir yalnız
Toza, güneşe batmış
Toprak ışıldar
İşıldar ha babam ışıldar
Bir yeşil gölge olur dolaşır uçar
Memet kardeş Mustafa kardeş
Döne Zala Hatçe
Maraşlı Malatyalı Sivaslı ırgatlar
Irgatlar teknil
Sersefil döküldü yollara
Mustafa uzun boyludur
Sivaslıdır
Kara gözlüdür
Mustafa tatlı güler
Mustafa ışık gibi güler
Mustafa küfretmeğe utanır
Bir sever ki
Mustafa esen yele benzer
Yüreği dolu dolu
Yâr yüreğim
Ayağında ham çarık
Yâr yüreğim

Hatçe Ana gün görmüş
Ak pürçekleri gün görmüş
Ak pürçeklerini süpürge etmiş
Tırnakları parça parça
Gözleri çimen gözleri
Çimen gözleri yitmiş gitmiş
Yüzü sarı
Yüzü buruşuk içinde
Belini bükmüş fıkarcılık
Solgun dertli kederli
Gözü yılgın

Ali kardaş yüz yaşında görünür
Yürüyen bir toprak parçası gibi
Geçen yıl oğlunu vurdular
Bir damla su için
Yaaaa bir damla su için
Oluk oluk al kan akıttılar
Yürürken durdu birdenbire
Belini bir ağaca verdi
Yorgundu
Orada öylecene kaldı
Düşündü kaldı
Yüzü kaya parçası gibiydi
Yokluk gibiydi
Bozkırın kıraç toprağı gibiydi
Gel dediler ayıktı
Kalktı yürüdü
Soluşu tıkanıyordu
Damarları çekiliyordu
Beli ağrıyordu

>

Bugünlerde bahar indi Çukurovanın düzüne
Maraşlı Malatyalı
Tekmil ırgatlar
Sersefil döküldü yollara
Gelir tozlu uzun yalnız yollardan
Gelir uzak köylerden
Tabanları şişer
Gelir koyaklardan dağlardan
Kel tepeler aşar
Gelir bozkırın bir ucundan tutarak
Rüzgârlı
Rüzgâr otları toprağa yatırır
Bozkırın ıssızlığı içlerinde
Gelirler
Elleri kocaman yarılmış uslu
Elleri el gibi
gözleri göz gibi değil
Benizleri saz gibi
Ayakları, gözleri, yüzleri
Som sarı
Sersefil dökülmüşler yollara
Gelirler acı
Elleri kütük gibi
Ağır
Toprak dolmuş yarıklarına
Kapkara
Damarlardan kan toplanır gibi yüreğe
Öylesine alışkın
Toplanırlar Çukurovaya
Toplanırlar sarı
Toplanırlar acı

Bura Kalekapısıdır binbir ayak
Bura Kalekapısıdır liyme liyme
Zehirlenmiş bir sarı şafak çöker
Şafaktan önce
Şafaktan önce ayaktadır
Binbir ayak insanıyla
Kalekapısı dört döner
Kalekapısı umuttan taşar
Umut kapısı kapanmaz
Bütün kapılar kapanır
Umut kapısı kapanmaz
Ardına kadar açıktır
İrgatların elleri gibi
Yürekleri gibi
Yani demem odur ki hiç kapanmaz
Şimdiye dek Kalekapısında milyonlarca yürek çarpmıştır
Aynı minval üzre çarpmıştır
Kalekapısı yokluktan dört döner

Bugünlerde bahar indi Çukurovanın düzüne
Pamuk fidanları parmak boyunda
Yağlı verimli toprakta
Yağlı toprakta yeşil yeşil benecikler
Tozlu tozlu
Gün doğar boyun büklerler
Büzülürler
Güne karşı gerinirler
Bir ulu su akar yorgun
Ovaya serilmiş akar
Gün vurur
Kalaylı kaba gün vurmuş gibi

>

Aynaya gün vurmuş gibi şavkır
Sıcak kızdırır
İrgatlar sıra sıra dizilirler
Gölgeleri düşer
Gölgeleri karanlık
Toprağı oyar
Elleri durur
Ellerinden öylesine kan çekilir ki
İşlemez
Boğazı tokluğuna
Gündeliği elli kuruşa
Bir liraya
Söylerim kimse inanmaz
İnanmaz efendiler
24 saatin 14 saati
İnanmaz efendiler
Taze ot kokusu toprak kokusu yanık toprak kokusu
Ter kokusu fışkırır
Sıcakta ter kokusu
Güneşin altında her biri
Bir kurşun parçasıdır
Ağır
Çimen yeşilinden bir yalım geçmiş gibi
Kavrulmuş
Gökyüzünde top top olmuş yıldızlar
Yıldızların yorgunluğu
Toprağa uzanmış yorgun bedenler
Sıcak toprak emer
Elleri kolları belleri
Yokmuş gibi
Taş kesilmiş ağırır
Pamuk boy atar

Yıldız yıldız ıslak karanlık şafak vakti
Toprak boy atar genişler soluklanır
Sıcak tüter ha bire tüter
Yıldızlar tekmi1 kaplar gökyüzünü
İğne atacak yer bulamazsın
Dil damak kurur
Zehir gibi olur ağzının içi
Ekşi ayran zehir gibi olur
Yaşamak zehir gibi olur
Beden zehir gibi olur
Gün biter
"Akşama hürmet
Kötüye zulmet
Ağamızın kesesine bereket"
Çukurova Çukurova oldu olalı
Ha bereket
De bereket

Bugünlerde bahar indi Çukurovanın düzüne
Yürekten kan çekilir
Damarlara kan dağılır gibi
Rahat
Dağılır yedi iklim dört bucağa
Memet kardeş Mustafa kardeş
Döne Zala Hatçe
Maraşlı Malatyalı Sivaslı ırgatlar
Tekmil ırgatlar
Gene sersefil döküldü yollara
Tozlu yollara
Yolda yıkık bir çeşme ağlar
Bozkıra yürürler öyle
Yürürler başak kokusunda

>

Yüzüne hasret kaldığım evim der
Yürürler
Yürürler perişan
Görenin yüreği ağzına gelir
Yürek dayanmaz parçalanır
Yürürler tirtir
Yürürler sapsarı
Süzülmüş
Bir deri bir kemik
Yeni çıkmış civcivler gibi şaşkın kör
Bereketli toprağın sıcaklığı bedenlerinde
“Çukurova yana yana ördölür
Her sineği bir alıcı kurdölür” der
Yürürler
Sanki her biri bir yanık türküdür
Susmuş

“Viran kalasın Çukurova
Yere batasın Adana şehri”
Yürürler geri
Bir ak bulut açar
Koskocaman bir çiçekli ışık gibi açar
Ötede ovanın öbür ucunda
Denizin üstünde salınır
Bozkırın ıssızlığı yüreğe saplanmış dikendir
Binbir ayak sürüklenir
Binbir ayak toza belenmiş
Ekmek değil para değil pul değil
Yalnız bereketli toprağın sıcaklığı ayaklarında
Umud gün ışığıdır.

BENİM İÇİN

Bir yağmur sonu ısıltısı
Hayran kaldığım gözlerinde
Aklımdan çıkmıyor hayalin
Düşlerime giriyorsun her gece
Türküler söylüyorum türküler
Söylüyorum senin için her gün tanyerleri ısırken,
Gün tanyerleri ısırken

BENİM İÇİN

Bir yağmur sonu ısıltısı
Hayran kaldığım gözlerinde
Aklımdan çıkmıyor hayalin
Düşlerime giriyorsun her gece
Beyazlar giyin bu güz gününde
Beyazlar giyin benim için
Apaydınlık ipince

HANNAYA ŞİİRLER

Dört bulut salıverdim gökyüzüne
Gökyüzünün en yücesine, ucuna
Biri turuncu, biri yeşil, biri al, birisi apak
Dört top bulut yolladım gökyüzünün en ucuna
Dört top ışıktan, koskocaman
Turuncusuna sevgi yükledim
Yeşiline dostluk
Arkadaşlık yükledim alına arkadaşlık
Apak buluta barış yükledim,
Ne kadar çok özlemişsek barışı o kadar çok
Gidin dedim bulutlarım yeryüzünün üstüne
Yağın dedim bulutlarım yeryüzüne
Yağmadık hiç bir yer bırakmayın, hiç bir yer,
hiç bir yer
Ama hiç bir yer, hiç bir yürek, hiç bir göz,
hiç bir kulak
Hiç bir ova, hiç bir çiçek bırakmayın
Her yere, her yere, her yere yağın,
Yağın ha yağın,
Yağın ha yağın, yağın ha yağın
Yağın ha yağın ha yağın
Yağın insan yüreklerine

HANNAYA ŞİİRLER 2

Güzel büyük, kitapların üstünde sereserpe açmış
Güzelim çiçeğini aldım Hanna
Bin renkli sıcacık dağını aldım Hanna
Sana selam ederim Hanna,
O güzel çiçeğine, dağına, bulutuna o ışıktan yüreğine Hanna..
Bir de kayın ağaçları varmış sizin oralarda,
Anan birisine benim adımı koymuştu geçen yıl,
Ben hapiste güzel günleri, sizin ıııklı yüreğinizi düşünürken,
Kayın ağaçları çok kutsal ağaçlarmış,
Biraz kutsallıktan korkmalıyız Hanna... Ama kutsallıkta bir
kötülük yok... İyi bir şey.
Geri aldım sözümü.
Kayın ağaçlarına selam ederim.
Durmadan uzun, ak karlar yağarmış senin oralara,
Biliyor musun Hanna ben yirmi dört yaşında ilk karı gördüm,
Bütün gece Ankara'da yapraksız bir ağacın altında,
Sevinç içinde, üşüyerek, sabaha kadar durdum,
Deli divane, şaşkın ak karlarla dolarak...
Benim memleketim sıcaktır.
İnsanları da öyle, uzun türküleri, uzun yağmurları, uzun
dostlukları vardır,
Her gün bahar gibi açan sıcacık dost insanlardır Hanna,

Dost, barışçı.. Toprağında pamuk biter, bir de sarı portakallar
Ak ve turuncu
Bir de al al nar çiçekleri açar tepeden tırnağa toprağımız,
Bir de arılar, oğul verirler bütün gün,
İri peteklerde bütün gün
Kıvıl kıvıl, saydam kanatlarını sırtlarına yıkmışlar,
Kelebekler sağılır yeryüzüne göklerden
Mavi yalım gibi,
Kırmızı, turuncu,
Ak yalımlar gibi...
Okalüptüsler, kaktüsler,
Büyük kır laleleri, dolu dizgin açarlar,
Kara çadırlı Türkmenler daha ovadan dağlara, dağlardan ovaya
Zulüm içinde göçerler..
Zulüm kötü bir şeydir Hanna,
Yoksulluk utanılacak bir şeydir,
Dünyanın neresinde olursa olsun,
Kötülüğün sesi dünyanın neresinden gelirse gelsin Hanna
İyi değildir, yüreğimizi dağlamalı kötülük
Bak, bu söylediklerimi ancak sen anlarsın yürekten,
Ancak biz anlayacağız
Seninle birlik
Ölene dek
Barışın, dostluğun, şıkır şıkır sevginin
Türküsünü durmadan durmadan söyleyeceğiz

>

Söyleyeceğiz Hanna
Yaşamaya, güzelliğe, var olduğumuza, dünyamıza minnet
duyacağız
İnsanoğlu yeryüzünde çiçekler gibi açacak
Bu kötü günler geçecek Hanna,
Yüreğim öyle söyledi,
Üç kere ses verdi, üç bin kere bağırdı
Bu kötü günler geçecek.
Yüce dağlarına, karlarına, belki senin için soğuktur biraz,
Ama gene bir tadı vardır.
Senin dağların da benimkiler gibi
Bakırdan ve ışıktan oyulmuş dağlardır.
Dün Çukurovadan geldim Hanna,
Senin bana gönderdiğin gibi çiçekler yapmışlardı
Mavi sert kayaları, çok eski Yunanlı insanlar,
Eli hünerli, altın yürekli dostlar,
İri mavi, katmer katmer çiçekler,
Dünya durdukça insanlar bu katmer katmer çiçekleri
görecekler
Yüzlerce çiçek vardı mavi çinke taşlarda Hanna,
Hiç birisini bulamadım,
Eskiden, çocukluğumda, mavi çiçekleri gider okşardım,
Sert yumuşacık olurdu
Kokardı çiçekler
Bir hoş,
Bir eski...

Sonra kartallar vardı bizim köyün kayalıklarında yüzlerce
Bakır kanatlı,
Kartallar ölmüşler,
Mavi taş çiçekleri, katmer katmer, kötü insanlar çalmışlar.
Bak Hanna, bin yıl öteden Yunanlı ustamız, atamız, kardeşimiz
bize mutlulukla gülecek,
Mavi kaya çiçekli bir gün gene yerine gelecek
Ben o kadar çok üzülmedim Hanna,
Sen de üzülme
Mavi çiçekler yerine gelinceye kadar istersen Çukurovaya
gelme.
Selam ederim sizin ordaki dağlara, çiçeklere,
Kurda kuşa, karıncaya, balıklara, böceklere
Hepinize canı gönülden selam ederim.
Selam ederim dağına denizine
Selam ederim ışıklarınıza
Selam ederim sana yüreğim Hanna

HANNAYA ŞİİRLER 3

Bak Hanna dün yağmur yağdı,
Ben mavi yağmurları severim
Bak Hanna dün bulut ağdı dağlara
Ben al dağları severim
Bak Hanna yel esti dün tan yerleri ısırken
Ben turuncu yelleri severim,
Bak Hanna dün gökyüzü yere indi,
Tepeden tırnağa som maviye gömüldük,
Işığa gömüldük,
Toprak göğe ışık yağdı Hanna
Işık yağdı top top
Işık yağdı ışık
Bak Hanna bu işler çok karışık
Canım Hanna çok çok karışık bu işler
İşler bildiğin gibi değil
Bak dün dağlar başını aldı gitti bizim buralardan
Al sana...

AĞIT

Çiçekler demet demet açıyor
Yaşamak, bahçende tomurcuk
Doldur yastığına arzuları
Ve koy başını üstüne,
Öksüz çocuk.

Uykuyla dolu toprak damlara,
Tatlı bir ninnidir yağmur
Sabahla koyun koyuna yatanım uyan!
Bütün tarlalara başaktır,
Bütün harmanlar nur.

ULAŞ

Hele Ulaşa Ulaşa
Ulaş benziyor güneşe
Ulaş kardaş can verirken
Görenlerin aklı şaşa

Ulaş canım Ulaş gülüm
Sana yakışmıyor ölüm
Sana demedim mi kardeş
Düşman hayin düşman zalim

Ulaş benim gülüm güzel
İnsanlığım yolum güzel
Kardeş sen öldükten sonra
Vallah billah ölüm güzel

Döğünürüm yana yana
Haber olmadı mı sana
Yüreğindeki kırk kurşun
Ağır gelmiyor mu sana

Şu Boğazın günden yanı
Gitti gelmez Ulaş hani
Bu dünya güzel olacak
Bu insan güzel olacak
Ulaş Kardeş koç yiğidim
Görmeyecek güzel günü

**Dağlar taşlar geldi dile
Bu dünya kalır mı böyle
Öcümüz yerde kalamaz
Sinan'ıma selam söyle
Kadirime selam söyle**

**Sinan Kadir Hüseyinim
Soylu dağım yüce kinim
Ulaş selam et dostlara
Bizi durduramaz ölüm**

**Bu zalim günler günler geçecek
Bu zalim günler geçecek
Düşmanlar ağı içecek
Bundan sonra yeryüzünde
Çiçekler Ulaş açacak
Çiçekler Kadir açacak
Çiçekler İlkay açacak
Bundan sonra yeryüzünde
Çiçekler dostluk açacak**

**Generaller generaller
Kızıl kanda kanlı eller
Sizi de yeneruz bir gün
Bize Türk milleti derler**

Hele Ulaşa Ulaşa
Ulaş benziyor güneşe
Ancak sen ölürsün böyle
Böyle yiğit biz ölürüz
Düşmanların aklı şaşsa
Ulaş benziyor güneşe
Bundan sonra yeryüzünde
Hep çiçekler Ulaş açsın

MERHABA

Dünyanın ucunda bir gül açılmış
Efil efil esen yele merhaba
Karanlığın sonu bir ulu şafak
Sarp kayadan geçen yola merhaba

Gün be gün yüreğim ulu yalımda
Engel tuzak kurmuş bekler yolumda
Zulümlerde işkencede ölümde
Bükülmeyen güce kola merhaba

Acıda kahırda çekmiş geliyor
Güneşten boşanmış kopmuş geliyor
Bir ışık selidir, sökmüş geliyor
Nazım usta, coşkun sele merhaba

Alınacak Anadolu'nun öcü
Yerde kalmıyacak çekilen acı
Açıldı geliyor şafağın ucu
Şu doğdu doğacak güne merhaba

Selam olsun dört bir yana merhaba
Akan kana düşen cana merhaba
Hesap sorulacak güne merhaba
Türküler söyleyen dile merhaba

BU GECE

Yağmur yağdı bu gece
Güneşler açtı bu gece
Dağlar dalgalandı
Toprak çiçeklendi bu gece
Bir bıçak parıldadı
Bir ağaç ağdı göğe bu gece
Bir mavi geçti dünyanın üstünden
Bir ucundan tuttum denizi
Aldım getirdim bu gece
Elimi aydınlık bir suya soktum
Elim ışığa bulandı
Elim ağaçları okşadı bu gece

Bir ışık yeşili bir bıçak yeşili
Bir güneş çizgisi geçti alnımdan
Alnımı uzak bir yağmura dayadım
Sıtmalar içinde yanıyorum
Sıcak ama ne kadar da sıcak
Bu gece dünyanın bütün göklerinden
Belalı ışık yeşili bir yağmur yağacak
Başımı göğsüme dayadım
Başımı uzak bir yağmura dayadım
Bu gece sabaha kadar ağladım

Biliyor musun evrenin cümle canlısı cansızı
Belki yarın sabah
Çiçek açacak hep bir ağızdan
İğne atsan yere düşmeyecek yıldızdan

Uzak bir yağmura verdim alnımı
Sıcak sıcak dedim çok sıcak
Bugün bir dolgunluk var toprakta
Bir dolgunluk var denizde
Bütün memeler dopdolu
Dallar meyvesini götüremiyor
İğne atsan yere düşmez yıldızdan
Sıcak sıcak ama ne kadar da sıcak
Toprak deniz yıldızlı gökyüzü
Dokunsan çatlayacak

Evrenin cümle canlısı cansızı
Çiçek açacak bir ağızdan
İğne atsan yere düşmeyecek yıldızdan

Sıcak dedim ama ne sıcak
Bir yalım rüzgarı sarmış dört yanımı
Önümde taş gibi bir karanlık
Taş gibi kurşun gibi bir gece
Dünya yalım yalım olmuş vay ne sıcak
Toprak deniz gökyüzü yıldız tomurcukları
Dokunsan çatlayacak

>

Kızarmış bir güz yaprağıdır
Bütün ovaları doldurmuş
Doldurmuş sereserpe uçsuz bucaksız doldurmuş
Işıklı güneş gelmiş kanadını vurmuş

Sonra elimi sürdüm elimi yaktı
Ortalık yalım yalımdı sıcaktı
Kızarmış billur yeşili yapraktı
Yalım bir hançer gibi balkıdı başucumda
Bir sarı tel bir Cehennem gibi kaldı avucumda

Mavi bir hançer mavisi
Yeşil bir hançer mavisi
Kara bir hançer yeşili
Hançer yeşili balkıdı başucumda
Sıcacık sıcacık bir yürek kaldı avucumda

KIRMIZI DEYNEK

Havanın yüzünde bir kırlangıç sürüsü
Ve yabanıl ak atlar doludizgin
Bu sabah, bu sabah öylesine güzel ki
Bu sabah yağmur yağacak
Bu sabah gün açacak
Bu sabah tek mil tomurcuklar patlayacak
Bahar patlayacak
Köpükler, bulutlar patlayacak
Özlemlerin en güzeli, tozlu bir özlem
Topraktan yeni çıkarılmış
Üç bin yıllık yunan şarabı
Atların kara gözleri
Ve ben kederden geberiyorum
Tam yalnızlıktan gebermenin de sırası
Senin ellerin güzel
Bir damla duman ovanın üstünde
Bir damla ak bulut, altına batmış,
Yeşile batmış
Bir damla sıcacık, bir damla ısıltı
Sımsıcacık tutuyorum
Sımsıcacık tutuyorum bir şeyi
Önüme bir adam çıkıyor
Amma da kocaman gözleri var
Amma da çok ağlamış
Amma da çok çiçek açmış
Amma da çok yüreği,
Amma da çok yüreği sıcak
Amma da çok yalnızlıktan geberiyor
Amma da çok mavi tutuyor

>

Bir avucunda öylesine bir mavi ki,
Amanallah bir mavi ki,
Bir top, bir yumak mavi ki,
İşte o kadar
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
Köpoğlu köpekler, zalimler, domuzlar,
Adam olmazlar, kan içiciler,
Kefen soyucular,
Açların gözbebekleri,
Darağaçları kadar iğrençler
Sevmemiş, ama hiç hiç hiç sevmemiş,
Sevilmemişler...
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
Duru bir denize benziyordu der miyim
Bir alaca şafağa,
Seher vaktinde çiçeklere,
Aydınlık bir akar suya benziyordu
Der miyim,
Kederden çıldırıyordu,
Utançtan kahroluyordu
Der miyim
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
İşte o kadar
İşte o kadar köpoğlu köpekler

Yağmur yağacak, yağmur yağacak
Güneş açacak, gece olacak, bahar gelecek, kar yağacak,
Sıcaktan kavrulacağız
Yağmur yağacak,
Bir yağmur yağacak
Havanın yüzünde delişmen bir kırlangıç sürüsü
Senin ellerin ne güzel
Tuttum mavisini toprağa çaldım,
Tuttum mavisini denize attım,
Tuttum mavisini bahara vurdum,
Tuttum mavisini güneşe verdim,
Tuttum mavisini,
Tuttum mavisini ak bir atı nalladım
Tuttum mavisini ağaçlara fırlattım
Dünyanın bütün ağaçları,
Dünyanın tek mil bulutları,
Dünyanın tek mil güneşleri,
Dünyanın tek mil
Yaaa, dünyanın tek mil insanları
Senin ellerin ne güzel
Sarı çiçek sarvan kurmuş oturmuş
Bir nergis ovası Çukurovada
Bir nergis ovası Çukurovada
Bir nergis ovası
Bir nergis
Her yıl böylesine açar
Sonra birdenbire yağmur durdu, bu ne hal
Toprak kuruyuverdi

>

Toprak çatlayıverdi
Bir adam çıktı karşıma, dudakları çatlayıvermiş
Sarı bulaşmış saçına
Rüzgâr bulaşmış,
Kırmızı bir yağmur bulaşmış
Bir tomurcuk yağmur
Çok ötelerde bir yıldız ışıliyordu, uzak mı uzak
Geldi ayağının dibine düşüverdi,
Tozu dumana katmış geliverdi
Uğnuunup geliverdi
Bir turna sürüsü, Marlin Monronun gözleri,
Marlin Monronun gözleri
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
Siz şapka da giyyorsunuz
Hem de şapkanız o kadar güzel ki,
Vallahi de güzel billahi de
Siz ne güzel yemekler yiyorsunuz
Siz bulutlara bakıyorsunuz
Siz kapıları açıp kapatıyorsunuz
Ne güzel
Siz uzun kısa adımlar atıyorsunuz, değil mi
Sahiden ne güzel
Oğlunuz kızınız var mutlu mu mutlu
Yağmur altında da dolaşırsınız, ben bilmez miyim
Omuzlarınıza kar da düşer, ben bilmez miyim
Bilmez olur muyum
Boyunbağınız öyle bir bir oturdu ki yerine
Bu sabah aynada gördüm

Ben bu aynayı kırmayacağım
Deli misiniz be
Bu ayna türkü söylemesini bilir
Uçak olur uçar,
Tren olur, tren, uçsuz bucaksız ovalardan geçer
Hem de ıssız, hem de kimsiz kimsesiz
Hem de dumanı var
Hem de dumanı gelir yarı aç yarı tok, yarı yer altında,
Yarı yer üstünde bir köyün üstünde durur kalır.
Hem de hiç utanmaz
Utanmaz oğlu utanmaz
Bu aynadan bir atom bombası olur ki
Bir atom bombası
Bir atom bombası
Öyle bir atom bombası ki
Bomba derim sana
Bir dudağı yerde
Bir dudağı gökte
Bir atom bombası ki
At kuyruğu gibi dökülüyor ışık
Öyle değil mi
Ulan köpoğlu,
Ulan adam azgını
Neyinle öğünüyorsun
Neyinle öğünüyorsun
Neyinle neyinle, neyinle ulan iki gözü çıkası
Arkana bir dön baksana
Daha dün değil mi

Bu aynadan bir atom bombası olur ki
Siz yapmazsanız ben yaparım
Alimallah bu aynadan bir atom bombası dökerim ki,
Bir atom bombası
Ama ne atom bombası
Göz açıp kapayıncaya kadar, şu bizim allı dünya pullu dünya
Hani tomurcukları açardı ya
Her bahar deniz gibi köpürürdü bahardı
Hani denizi bahar gibi
Göz açıp kapayıncaya kadar
Bir varmış, bir varmış bir varmış, bir varmış
Size diyorum bir varmış, size diyorum bir varmış
Bu aynadan bir atom bombası dökerim
Alimallah dökerim
Öğündüğü şeye bak itimin
Öğündüğü şeye bak
Öğündüğü şeye bak
Sus ulan, sus ulan, sus ulan yılcıklar çıkarası
Ulum ulum ulası
Sus ulan
Sus ulan hürriyet için, sus ulan hürriyetimiz için
Hürriyet de de dur orada
Siz hiç utanmıyorsunuz
Ben sizi hiç sevmiyorum
Siz hiç utanmıyorsunuz
Ben bu aynadan bir de ak bir kuş dökebilir
Güvercin sandınız değil mi
Avcunu yala tataracağı

Ağzına bir de yalancı zeytin dalı veririm sandınız değil mi
Ben bu aynadan daha çok şey yaparım
Üstünüzdeki gökyüzünü alır götürürüm
Üşümem deyin haydi
Haydi bakalım
Senin ellerin ne güzel
Altınızdaki toprağı da alır götürürüm ha
Bana mı ne
Vay namuzsuz vay
İşte bunu bilmiyordum
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
Bakın ben bu aynadan...
Söylemem, çatlayın, patlayın
Söylemem işte.
Bana bakın, ben hiçbir şey söylemem
Birisi ne diyordu geçende
Dünyanın bütün adamları, yani sözüm ona insanları
bir insan olsa... Bir tek kocaman insan.
Ne olurdu
Ne bileyim ben
Ne yaparlardı
Ne mi yaparlardı
Durun azıcık düşüneyim
Ben bu aynadaaaaan... hıııııııı...
Durun durun azıcık düşüneyim.
Sen ellerin ne güzel
İşte o kadar canım efendim

Güzel Sultanım
Ne darılıyorsun
Sana bir şey demedim ki
Kızdırma kafamı
Bir eline ak bir gül veriririm
Bir eline de ayna
Gül oyna sevdiğim gül oyna
Bir eline bir kedi yavrusu
Yeni doğmuş,
Daha ıslak ıslak
Bir eline... dur azıcık düşüneyim...
Amma da acelecisin güzelim...
Bir eline bir eline
Bir elinde kedi yavrusu
Ben bu aynadan atom bombası yaparım
Bir eline
Ben bu atom bombasını
Bir eline...
Birdenbire aklıma ne geldi biliyor musunuz
Nerden bileceksiniz
Durun bir bir söyleyim size
Ne geldi aklıma biliyor musunuz
Gidip bir akar suya...
Su pırıl pırıl,
Su aydınlık olmalı
Su, bizim Savrun Suyu gibi güneşli,
Dibine Kur'an düşüşünde okunmalı
Gidip yüzümü bir iyice yıkamalıyım
Birinde, bir yaz günü ben bir yolda yürüyordum
Yol çok tozluydu

Baktım yolda bir karartı
Ne olacak bir hasta kız çocuğu karartısı
Nerede olacak, tabii Çukurovada
Bombay dolaylarında öylesi ne gezer,
Arabistan çölünde de aramayın
Canım başka yerde ne ararsınız
İşte bizim Çukurovada
Çukurova yıldızlıdır
Siz azıcık şişiriyorum sanacaksınız
Hiç de değil
Çukurovada yıldızdan gökyüzü gözükmeyen
İnanmıyor musunuz
Haydin siktirin,
Haydin cehennem olun
Hangi taş büyükse gidin başınızı ona vurun
Bizim Çukurovada toprak bire kırk, bir elli verir
Amerikada, Amerika çok büyük bir yermiş, çok çok
Merhametli adamları varmış
Ne bileyim ben bize öyle söylüyorlar
Çok iyi adamları varmış
Benim bu işlere aklım ermez
Vebali günahı söyliyenin boynuna
İşte bu Amerika toprağı da tamı tamına bizim
Çukurova toprağına benzermiş
Onlar bire yüz veren topraklarının ürünü denize
Dökerlermiş
Benim bu işlere aklım ermez
Elimin üstünde sinek gibi aydınlık

>

Şimdi birden aklıma bir karanlık geldi
Sert, granit gibi bir karanlık mı desem
Her neyse iki gözüm
Bu kız çok hastaydı
Bu kız sıtmadan titriyordu
Bu kız öldü ölecek
Ekin tarlaları sapsarıydı
Güneşe batmış
Kız tozlu yola upuzun yatmıştı
Terli elleri çamur içindeydi
Toz bulaşmış olacak
Yani tozdan olacak
Sonra çok titriyordu
Ben hemen bildim, kız sıtmalıydı
Sonra anası geldi, kızın başucuna oturdu
Kız gerindi gerindi, bacaklarını uzattı
Yolun tozlarına belendi
Sonra kaskatı kesildi
Bu kızın gözleri
Yüzü hep gözdü
Ne alın
Ne kırmızı nar gibi dudak, yani nar çiçeği gibi
Ne yanak, ne çene, ne diş
Belki ak dişleri ışıliyordu
Aklımda kalmamış
İşte koskocaman iki göz
Hem de kapkara, derin, yalım karası gibi
Siz hiç kapkara ateş gördünüz mü
İnanmıyor musunuz

Haydin cehennem olun
Bizim Çukurovada vardır
İsterseniz gidip görün
Haydin cehennem olun
Bu kızın gözleri
İşte o kadar
Avcunuzu yalayın efendiler
Size yoksulluktan söz açar mıyım
Ben usta sanatçıyım
Öyle tongalara basar mıyım
O kızın kara gözleri
İşte o kadar
Siz her sabah sıcak suyla yüzünüzü yıkarsınız
Bazılarınız da soğuk suyu sever
Ben sizi bilmez miyim
Bunca yıl içinizde yaşadım
Ekmeğinizi yeyip suyunuzu içtim
Bir kahvenin kırk yıllık hatırı vardır
Ben bunu bilmez miyim
Ben nankör müyüm
Ben yemek yediği sofraya bıçak sokan mıyım
O kızın gözleri işte o kadar
Siz asfalt yolda yürürsünüz, sonracığıma virtrinlere
Bakarsınız, çocuğunuzu elinden tutarsınız
Saçlarını okşadığınız da olur
Öyle değil mi
Karınızı öpersiniz
Yalan mı
Yapmayın demiyorum ki

>

O kız var ya, hani doktor bulamamış da yolun ortasına
Boylu boyunca serilip ölmüştü
İşte o kızın anası başucuna oturmuş kızın
Ağıt söylüyordu
Bu ağıt ne işe yarar mı diyorsunuz
Ben ne bileyim, ben yedi tûla sahibi miyim
Ben âlleme miyim, ben büyücü, ben kahin miyim
Onun bunun gibi bir vatandaşı
Çok merak ediyorsanız gidin ona sorun
Kızının başucuna oturmuş sallanarak ağıt söylüyor
Dünden beri de ağzına bir lokma koymadı
Sesi de yanık mı yanık
Yürek koymuyor insanda
Ben böylesi seslere dayanamam,
Yüreğim götürmez
Sahiden çok merak ediyorsanız gidin siz kendisine sorun
Sahiden ne işe yarıyor şu ağıt
Allahaşkına gidin sorun
O kızın gözleri
İşte o kadar
Anasının gözleri
İşte o kadar
Gözleri daha çoğaltırım sandınız
Beyler, paşalar, nah, aldandınız
Beyler, ağalar
Marlin Monronun gözleri tamam
İşte o kadar

Neyinize yetmez ölü kurbağa suratlılar
Muşmula soylular
Siz olmuşsunuz
Bana bakın açtırmayın ağzımı
Siz, siz, siz...
Ulan deli ediyorsunuz be adamı
Haaa, senin ellerini unuttum, senin ellerin çok güzel
Uzun, ince, beyaz, kuğu tüyü gibi
Ben, insan ellerini severim
Siz de mi seversiniz
Etmeyin eylemeyin
Eskiden olsa inanırdım, şimdi mi,
Geçti o günler tosunum
Ben o aynadan var ya atom yaparım,
Atomdan ağaç yaparım, sonra da uzay yaparım,
Ağaçtan su yaparım,
Sudan ne mi yaparım,
Sudan da bir nakışlı peri böceği yaparım
Peri böceği insanların en yakın arkadaşıdır
Ama ben aynadan atom yaparım
Çiçek yaparım
Bin yıllık sürececek bir bahar yaparım
Öyle sembolik falan değil canım
Düpedüz bahar işte
Yağmurlu, ıslanmış çiçekle
Sonra genç insanlar birbirleriyle çok yatarlar baharda
Ben bu dünyada genç insanların birbirleriyle
Yatmaları kadar güzel bir şey görmedim
Müthiş gerinirler

>

Sonra böcekler de çiftleşirler
Görmedim ama, mutlaka onlar da, deli gibi geriniyorlar,
Tattan çatlayacak gibi oluyorlardır
Hani İzmirde olgun, kocaman ballı incirler sarkar dallardan
Hani sapsarı
Hani tattan yarılmıştır
İşte cümle mahlukatın gençleri böyle çiftleşirler
Atların burun delikleri
Bir de sağrıları
Arıların, kelebeklerin kanatları
İnsanların bellerinin orta yeri titrer
Başka yerleri de titrer ama
En çok belleri titrer
İşte böyle adam gibi, bin yıl sürecektir bir bahar yaparım
Ben gönlü güzel, gönlü gani kişiyim
Düpedüz adam gibi bir bahar
Aynadan atom, atomdan su, sudan deniz, denizden kuş, kuştan
solucan, solucandan adam, adamdan ateş, ses yaparım
rüzgâr da yaparım, koku da... Gönlünüz ne isterse onu
yaparım.
Kürk manto ister misiniz
Ciddi söylüyorum
Siz alay ediyor sanıyorsunuz ya...
Marlin Monronun gözleri
İşte o kadar
Anası başucuna oturmuş, şimdi hiç kımıldamıyor, ağıt
yakmayı unutmuş

Bir şey mi söylediniz kadına
Ayıp ayıp
Çok ayıp etmişsiniz
Az daha unutuyordum,
Bir de ne vardı, ben bilmem ki onları, hani çok yüksek bir
ilim... Gene alay ediyor sanacaksınız... Bilmem alay edilir mi
Vallahi büyük saygım var
Hani o fiyat teorisi var ya... Matematiğin ekonomisi...
Bir de o vardı işte, çok saygı değer... Bizi adam eden
Kim yaptı atomu, kim öğünüyor, kim gitti uzaya, kim öğünüyor
Bu işlere karışmak kıl-ü kali muciptir
Yüksek matematiktir ve de bilimdir
Dilinin altındakini biliyoruz diyeceksiniz
İki milyar aç, iki milyar ekmeksiz
İftira ediyorsunuz,
Yalan söylüyorsunuz,
Hiç öyle bir niyetim yoktu.
Siz bu lâflara çok alışıksınız, duya duya kulağınızda
Çan bitmiştir, kocaman kilise çanları
Benim demek istediğim başkaydı
Adamı söyletmiyorsunuz ki
Allahınızı severseniz sözümü kesmeyin
Bitireyim de ondan sonra
Ne var bu kadar gürültü edecek
Ben ayna yaparım, maşa yaparım, keçiler süt yapar, siz
yapabilir misiniz
Arılar da bal yapar deyim de gülün

Ulan size bu fırsatı vermeyeceğim
Üstüme çok güldünüz
Tohumlar bitki yapar tohumlar
Adam yapar, insan yapar, yürek yapar
Demirci örsü gibi, kıpkızıl ve güzel ve çiçekli ve aydınlık
Ve dertli ve sımsıcak, al da canının içine koy ve gözü yaşlı
Ve ölüme ve zulüme
Ve adamın adam öldürmesine karşı
Ve soyguna karşı,
Ve köleliğe karşı
İzmirin içinde aynalı çarşı
Parisin içinde aynalı çarşı
Londranın, Newyorkun ve Pekinin ve Moskovanın içinde
Ve tek mil dünyanın içinde ve tek mil evrenin içinde
Aynalı çarşı
Bizim Çukurovada ayna falına bakarlar
Ve aynada umut yolları
Ve ben demirci örsü gibi kocaman ve kıpkızıl ve sağlam
Ve güzel, hem de aydınlık, hem de yıldızlı, hem de sıcacık
eser...
Ben daha ne yapardım
Ben sevda yaparım, şehvet yaparım, arılar çiftleşirler, bereketli
Bin yıllık bahar... İsterseniz azıcık kış, azıcık güz...
Yazı da ister misiniz..

Açın önünüzdeki nakışlı mendili
Korkmayın açın canım
Bakın ne çıkacak içinden
Tuh be, tuh yüreğinize, ben de sizi bir adam sandım
Havanın yüzünde bir kırlangıç sürüsü
Çok hızlı uçar kırlangıçlar
Yuvalarındaki civcivlerin ağzı sapsarıdır
Görmediyseniz nasıl anlatayım size, sapsarı, sapsarıdır
Senin ellerin ne güzel
Sahi beyazdı ellerin
Başparmağının üstüne peri böceğini ben koydum
Sen uyuyordun
Farkına bile varmadın
Sen biliyor musun dünyada ne kadar çok peri böceği var
Ben o kadar çok gördüm ki
Sen biliyor musun dünyada ne kadar çok karınca var
Ve ne kadar karınca doğup ne kadarı ölüyor
Bir düşünse adam deli olur be
Ya balıklar
Ben sadece senin elinin üstüne bir tane peri böceği koydum
Peri böceği hoşuma gider de ondan
Kırmızı hoşuma gider de ondan
Üstünde kara benekleri hoşuma gider de ondan
Bazısında da ak olur işte onun için
Bak gelir seni uyandırırım
Sen şarabı sever misin

>

Bana son günlerde dokunur oldu
İçmeden de olmuyor ki birader
İşte o sıcak yağmura, işte o uzak sıcak yağmura
Varıp da alnını dayayan bendim
Bütün ağaçlardan ayna yapacağım
Bütün çiçeklerden, bütün denizlerden, bütün çiçeklerden,
Dünyanın bütün balıklarından ayna yapacağım
Aynalardan atom yapacağım
Petrolden de ayna yapacağım
İşte öyle kokacak
Bir de bir ışık yapacağım
Sizin inadınıza
Yalnız be yalnız size inat olsun diye
İzmirin altın sarısı güz salkımlarından
Çukurovanın altın sarısı başaklarından
Afrikanın altın sarısı karıncalarından
Zencinin ak dişlerinden
Zencinin ak dişlerini hiç yabana atmayın
Ama hiç yabana atmayın
Parıltısını iki günlük yoldan görürsünüz
Bir gülmeye görsün
Zencinin dişlerinden ışık yapacağım
Bir tutam ışıktan bir fil yapacağım
Onu da salivericiğim Bengal ormanlarına
Şu Bengal ormanlarını bir görmüşlüğüm,
Yok yok bir duymuşluğum var
Bengal ormanının otlarından,
Bir de yapraklarından,

Haydi çiçeklerini de ihmal etmeyeyim,
Şiir olur da çiçeksiz olur mu
Bunca çağların şairleri aptal mı
Çiçeksiz bir tek şiirlerini gösterebilir misiniz
Bir de çiçeklerinden,
Bir de kuşlarından
Bir de yaban arılarının kanatlarından
Bir de ağaç köklerinden
Bengal ormanlarının ağaç kökünden olmazsa olmaz
Ben biliyorum büyük bir özelliği vardır Bengal ormanlarının
Bir de asyalıların
Sarı ve de ak derililerin
El ve ayak tırnaklarından
Bir de şimdiye dek söylenmiş bütün türküleri toplayacağım
Ama dünya kurulduğundan beri söylenmiş bütün türküleri
Aşk ve hat üstüne
Aşk ve şehvet üstüne
Aşk ve toprak üstüne
Aşk ve ölüm üstüne
Ölüm batsın
Ölüm yerin dibine, dibine batsın
Gözüm görmesin şu ölümü
Gözüm görmesin ölümler
Gözüm görmesin
Görmesin
Başım dönüyor

Ver elini, ver elini, ver elini
Gözüm görmesin ölenleri
Ver elini
Ellerin ne kadar da sıcacık
İşte ben bütün bunlardan ılık yapacağım
Var mı bir diyeceğiniz
Yeni doğmuş bebelerden atom yapacağım
Bakın görün ki bütün ağaçların kökü ılık olmuş
Bakın görün ki bütün yapraklar, dünyadaki bütün yapraklar
Gece gündüz balkıyıp durur
Yalnız Bengal ormanındakiler değil
Karanlığın damarlarına bir kan yürüteceğim
Pul pul ılık
Pul balkıyacak
Karınca ayaklarından, balinanın çene kemiğinden,
Tekmil arıların kanatlarından,
Yılanların yalım kırmızımsı dillerinden
Çocuklara oyuncak yapacağım
Bengal ormanının fili yavrulamış
Her biri bir top ikiz ılık
Seni gelir uyandırırım, şu bu değil, hayal mayal değil
Gelir seni düpedüz uyandırırım
Sevgilim değil misin
Gözlerine bir top ak bulut sürerim
Bir damla Çin seddi yağmuru
Işığ ılık yaparız

Ediyorum ediyorum uyanmıyorsun
Amma da çok uykun varmış be sevgilim
Şu ölümlü dünyanın yarısını da uykuya ve
Olur mu ya, olur mu ya sevgilim
Halbuki ben ışıktan gece
Gecedен hayat yaparım
Canım sıkılırsa dünyanın bütün gecelerini toplarım
Bak, hepsini hepsini hepsini toplarım
Bir damla gece bırakmam şu sizin dünyanızda
Bak karışmam ha, bir damlacık bırakmam
İlâç için bırakmam
Torlar toparlar hepsini götürür Kafdağının arkasına
Hapsederim
Eline ayağına zincir vururum
Ne yaparsınız o zaman
Elini ayağını kırk kat urganla bağlarım
Ne etseniz neyleseniz kurtaramazsınız elimden gecelerinizi
Gecesiz ne yaparsınız
Deli olursunuz be
Bütün gecelerinizden bir top kapkara mermer yaparım
Gelir seni uyandırırım
Dudaklarını öperim
Uykulu, tuzlu, azıcık acı dudaklarını
Sen şehvetten deli olursun, gerinirsin
Alnın terler
Hiç mi görmedim seni
Şehvetten etine bıçak sokulmuş gibi bağırırısın

>

Hiç mi rastlamadım sanıyorsun
Ben rastlamadımsa Gagarin rastladı
Gagarin neden ne yaptı acaba orada
Gagarin ne düşündü acaba orada
Gagarin ne duydu acaba orada
Anlatsana be Gagarin
Anlatamaz ki, söyleyemez ki, bilemez ki
Dilinin ucuna gelir, belki de gelmez ki
Gagarinin eli dokundu oraya, ışığın köküne eli dokundu
Karanlığın köküne eli dokundu
Ne mutlu bana
Gagarin hiç bir şeyi söyleyemez ki
Gagarin Marlin Monronun gözlerini görmüştür
Ne var o kızın gözlerinde
Gagarin söyleyemez ki
Çukurovadaki kızın gözlerini ben gördüm
Anlatmaya dilim yetmez ki
Ben diyorum ki size, ben aşkın ve ümidin adamı
İşte ben böylesi bir adam
Ben diyorum ki size
Bir dil bulacağız her şeye varan
Bir şeyleri anlatabilen
Böyle dilsiz, böyle düşmanca, böyle bölük pörçük
Dolaşmayacağız bu dünyada
Her şey her şeyi söyleyebileceğiz bu dünyada
Her şeyi birbirimize
Gagarin ışığın yapraklarını bir bir anlatabilecek
Dünyada iki buçuk milyar çift el

Bir gün göreceksiniz ki bu iki buçuk milyar çift el
İki buçuk milyar kere ışıık dokuyor
Söyleyin bana hoşunuza gitmez mi
Işıık vazgeçtim
Şöyle bir gözünüzün önüne getirin ki
Dünyada bir tek insan bile kalmamış
Çiçekler, böcekler, hani şairlerin anlata anlata bitiremediği bir
dünya
Ama bir tek insan yok
Ben bu dünyayı sizin başınıza çalarım
Ben bu dünyadan öfke yaparım
Kudurmuşluk yaparım
Sözden öfke yaparım
At kuyruğu kılından,
Şahin teleğinden öfke yaparım
Karınca ayağından,
Örümcek ağından öfke yaparım
Gölgeden öfke,
Böcekten,
Tekmil böceklerden öfke yaparım
Demirden, bakırdan, çelikten, tunçtan
Kayadan, taştan, elinizdeki atomdan
Gagarinden,
Bütün bebeklerin, doğmuş doğacak bebeklerin,
Doğmuş doğacak eniklerin,
Doğmuş doğacak bahar taylarının
Doğmuş doğacak buzağılının,
Doğmuş doğacak civcivlerin,
Doğmuş doğacak kertenkelelerin,

>

Gözlerinden öfke yaparım,
Kudurmuşluk yaparım
Aynalardan atom yaparım,
Ulan neyinizle öğünüyorsunuz be
Yabanıllar, kan içiciler, verin o elinizdeki oyuncağı
Kızdırmayın kafamı insan yüreklerinden öfke yaparım,
Öyle bir öfke ki
Kızdırmayın kafamı
Haydi defolun başımdan
Tekmil aynalardan atom yaparım
Haydi haydi cehennem olun başımdan
Havanın yüzünde bir sürü leylek, ak leylek,
Zambaklar gibi açılmış
Ne diyordu Türkmen karısı
Leyleğin ayağı kırmızı deynek.

Irgatlık Anıları: Daha önce yayımlanmamıştır.

Bekle: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Kovan*, Sayı 1, Ağustos 1943.

Güzelleme: Sadık Kemal Göğçeli imzasıyla, *Ülkü*, Sayı 48, 12 Eylül 1943.

Yalnızlık: Sadık Kemal Göğçeli imzasıyla, *Küçük Dergi*, Sayı 1, Nisan 1952.

Oy Beni Beni: Sadık Kemal Göğçeli imzasıyla, *Küçük Dergi*, Sayı 1, Nisan 1952.

Bu Türkü Bitmesin: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 1, 1. Teşrin 1941.

Karasevda: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 3, 1. Kânun 1941.

Kalebent: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 4, 2. Kânun 1942.

Şefkat: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 5, Şubat 1942.

Serenat: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 8, Haziran-Temmuz 1942.

Talih: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 9, Ağustos 1942.

Sebep: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Çığ*, Sayı 9, Ağustos 1942.

Bir Arzu Günü: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Toprak*, Sayı 1, ?.

- Masal:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 27, Nisan 1940.
- Korku:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 29, 1. Teşrin 1940.
- Mağosa'yı Tavaf:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 30, 1. Kânun 1940.
- Esirlik:** Kemal Sadık İmzasıyla, *Görüşler*, Sayı 31, 2. Kânun 1941.
- Kulluk:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 31, 2. Kânun 1941.
- Dualarım:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 31, 2. Kânun 1941.
- Bağlılık:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 31, 2. Kânun 1941.
- Kahramanlık:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 31, 2. Kânun 1941.
- Derviş:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 32, Şubat 1941.
- Seneler:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 32, Şubat 1941.
- Selam:** Kemal Sadık imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 36, Haziran 1941.
- Şikayet:** Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 39, 2. Teşrin 1941.
- Uyanış:** Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 54, Haziran 1943.
- Bu Sabah:** Kemal S. Göğçeli imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 55, Temmuz 1943.
- Zafer:** Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 56-57, Ağustos-Eylül 1943.
- Gökyüzü:** Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 56-57, Ağustos-Eylül 1943.
- Tenbih:** Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Görüşler*, Sayı 58-59, 1. Teşrin-2. Teşrin 1943.
- Ey Ahali ?**, *Akşam Gazetesi*, ?
- Kapı:** Yaşar Kemal imzasıyla, *Vatan Gazetesi*, 6 Mart 1955.
- Benim İçin:** Yaşar Kemal imzasıyla, *Vatan Gazetesi*, 6 Mart 1955.
- Benim İçin:** Önceki şiirin farklı bir yazılımıdır, daha önce yayımlanmamıştır.
- Hannaya Şiirler:** Daha önce yayımlanmamıştır. 1973 yılında İsveç'te yazılmıştır.

Ağıt: Kemal Sadık Göğçeli imzasıyla, *Kovan*, Sayı 12, Temmuz 1944.

Ulaş: Daha önce yayımlanmamış, bir bölümü Zülfü Livaneli tarafından bestelenmiştir.

Merhaba: Daha önce yayımlanmamıştır. İsveç'te, 1973 yılında yazılmış, Zülfü Livaneli tarafından bestelenmiştir.

Bu Gece: 1951 yılında yazılmış, daha önce yayımlanmamıştır.

Kırmızı Deynek: Yaşar Kemal bu şiiri 1963'te, Cambridge'de, (İngiltere) kaldığı sırada yazmıştır. Şiir hiçbir yerde yayımlanmamıştır.

Editörün Notu:

Yaşar Kemal bu kitabı hazırlarken, seçtiği şiirlerin pek azında, bazı değişiklikler yaptı. Bu değişiklikler, şiirin bütünlüğünü etkilemediği için, burada belirtilmemiştir. Ayrıca, bu kitapta, Yaşar Kemal'in özgün yazımı aynen korunmuştur. Bu yazımın, onun şiirine özel sesini veren özelliklerden biri olduğunu kabul etmekteyiz.

Bugünlerde bahar indi Çukurovanın düzüne
Donandı ağaçlar
Donandı dünya
Donandı yeşilinden alından
Sarısından
Donandı delicesine
Bir ışık fışkırır topraktan yağmur gibi
Bir güneş doldurur ortalığı
Bire canım
Tüter
Açıldı apaydınlık terütaze
Devedikeni çiçekleri koskocaman
Mosmor açıldı
Nennilendi dağlar

Gizlenen bir şairin gizli şiirleri...
İlk kez gün ışığına çıkanlarla birlikte...

Kapaktaki Resim: Abidin Dino

ISBN 978-975-08-1880-6

